

glasilo

Občine Šempeter-Vrtojba

September 2015

Nagrajenci Občine Šempeter-Vrtojba 2015

70. obletnica
Mešanega pevskega
zboru Ciril Silič

Zanimivi intervjuji

Foto: Matjaž Prešeren

JESEN 2015

Spoštovane občanke in občani!

Jesen je. To prav dobro vedo naši otroci, ki so se s 1. septembrom vrnili v šolske klopi. Poletje in brezskrbne počitniške dni se zdijo že daleč, o dopustih niti ne govorimo več. Sredi običajnega delovnega ritma se najrazličnejši dogodki kar vrstijo in čas bliskovito teče. Prav zato se je potrebno včasih ustaviti, pogledati nazaj in si priklicati, kakšen lep poletni spomin, ki nas sprosti in poživi.

Poleti namreč najrazličnejšega dogajanja ni manjkalo. Tako kot vsako leto, smo tudi letos konec junija s slovesnostjo na Sv. Otu obeležili dan državnosti in se spominjali dni osamosvojitvene vojne, v juliju pa smo praznovali občinski praznik in ob tem podelili občinska priznanja ter diplomi tistim, ki so se v zadnjih letih izkazali in s svojim delom še prav posebej veliko prispevali k razvoju naše občine. Vsem letošnjim nagrajencem na tem mestu ponovno čestitam ter zaželim še veliko uspehov pri nadaljnjem delu, ki je vsem nam v zadovoljstvo in ponos.

Prav tako je letošnje poletje v občini Šempeter-Vrtojba zaznamovalo pestro zabavno

dogajanje, ki smo mu bili priča na šempetrskem trgu in pred Coroninjevim dvorcem. Program Poletje na placu, ki ga je organiziral javni zavod KŠTM Šempeter-Vrtojba, je v središče mesta privabil številno ne samo domače občinstvo temveč tudi obiskovalce iz bolj oddaljenih krajev. Seveda se je tudi plesalo: v Šempetru se je namreč že 13. zapored odvil mednarodni plesni kamp Plesno poletje, ki sodi med največje tovrstne plesne seminarje v Sloveniji in se lahko primerja z največjimi mednarodnimi plesnimi kampi v Evropi.

Lepo, toplo vreme je bilo tako zelo naklonjeno številnim prireditvam, nekoliko manj pa so bile visoke temperature in vročina ugodne za potek del na številnih gradbiščih v naši občini. Kljub temu gradnje na kanalizacijskem omrežju, razen za nekaj dni, ko je bila vročina najhujša, nismo ustavili. Po tem, ko smo ponovno pridobili gradbeno dovoljenje, z gradnjo nadaljujemo v Feiglovi ulici v Šempetru. Tu sedaj dela potekajo skladno s predvidenimi plani in bodo kot kaže zaključena v dogovorjenih rokih. Proti koncu gredo tudi dela v ulici Na Pristavi, čeprav smo tu morali dodatno naročiti prestavitev glavnega vodovoda. Dodatno smo naročili tudi zamenjavo pokrovov jaškov na starem glavnem kanalizacijskem vodju po Ulici 9. septembra v Vrtojbi. Pri podrobnem pregledu se je namreč izkazalo, da je kanal, ki bo tudi z novo čistilno napravo ostal v uporabi, v takem stanju, da bo morda v naslednjih desetih letih potreboval sanacijo. Zato, da bo to mogoče izvesti brez ponovnega prekopavanja ceste, smo dali na jaške vgraditi večje pokrove, skozi katere se bo kasneje s posebnimi stroji lahko sanacija izvajala. Ulica 9. septembra bi tako morala biti v teh dneh preplaščena z grobim asfaltom, končani bi morali biti tudi pločniki. Čaka nas še montaža novih svetilk javne razsvetljave ter dokončanje ceste s finim asfaltom in prometno signalizacijo. Skoraj gotovo bo potrebno kasneje odpraviti še kakšno napako, tako da bodo dela na tej ulici najverjetneje popolnoma končana v naslednjem mesecu. Še prej bosta seveda dokončani Gramozna pot in Krožna cesta.

S tem bodo vsa predvidena dela za prenovu kanalizacijskega sistema v okviru projekta izgradnje čistilne naprave, kamor bodo odpadne komunalne vode speljane predvidoma v mesecu novembru, dokončana. Investicija, za katero računamo, da njena končna vrednost ne bo veliko odstopala od pogodbenih vrednosti, bo tako zaključena v roku, kar nam bo omogočilo črpanje iz evropskih sredstev. V naslednjem letu v Vrtojbi načrtujemo še prenovu nekaterih odsekov kanalizacije in vodovoda v stranskih ulicah, vezanih na Ulico 9. septembra, ki pa jih bomo financirali izključno iz občinskega proračuna.

Občina bo v tem mesecu bogatejša tudi na področju športne infrastrukture. Gradnja prve faze športnega parka v Šempetru se zaključuje. Poligon, namenjen učenju osnov gorskega kolesarstva, že dobiva svojo zanimivo obliko, ravno tako igrišče za mali nogomet z umetno travo. Že v tej fazi bomo tudi nekoliko očistili podrast in delno uredili park v bližini. Tako bo omogočeno sprehajanje in uporaba nekoliko večje zelene površine v Šempetru. Žal smo morali kljub priljubljenosti opustiti igrišče Na Pristavi, saj zemljišče ni v lasti občine.

V poletnih mesecih smo izvedli tudi energetske sanacije telovadnice v Vrtojbi. V okviru del, vrednih nekaj čez 200.000 EUR, je bila zamenjana in izolirana streha, zamenjano je bilo stavbno pohištvo, fasada pa izolirana. Poleg tega smo okoli telovadnice uredili še odvodnjo meteornih vod. Ker smo bili pri porabi sredstev iz Švicarskega prispevka učinkoviti, smo lahko v telovadnici dodatno zamenjali še svetilke in vgradili vzdržljivejše, varčnejše in okolju prijaznejše sijalke. Po novem lahko na daljavo z uporabo modernih tehnik v celotni šoli spremljamo in merimo porabo energije in energentov. Ta dinamična energetska izkaznica je učinkovito orodje za optimiziranje delovanja in zmanjševanja porabe energije, ki bo omogočila tudi učinkovitejše varčevanje.

Spoštovane, spoštovani!

Urejeni objekti šol in vrtcev nas navdajajo z veseljem ob začetku šolskega leta. Še več pa je seveda vredno to, da vanje radi prihajajo razigrani in vedoželjni otroci, ki jim urejen učni prostor omogoča ustvarjalnost in inovativnost. September se počasi bliža koncu, prve ocene so že v redovalnicah, nov cikel učenja in dela je tako že v polnem zagonu. Vsem učencem, dijakom in študentom želim veliko uspeha, novega znanja, predvsem pa ciljev, do katerih boste zmogli priti, pa čeprav po različno dolgih in različno napornih poteh. Tistim, ki se ukvarjate s kmetijstvom, želim obilno in dobro letino, vsem pa veliko lepih jesenskih dni. Ti bodo ob prehodu v zimo v naši občini prinesli veliko novega in verjamem, da tudi dobrega.

Vaš župan
Milan Turk

Nagrajenci Občine Šempeter-Vrtojba za leto 2015

Uradne ure Občine Šempeter-Vrtojba:

Ponedeljek

8.00–12.00;

Sreda

8.00–12.00 in 14.00–16.30;

Petek

8.00–12.00.

Županove ure za občanke in občane so **vsako sredo** od 15.00 do 17.00. Termin si rezervirajte v tajništvu
T: 05 335 10 00.

Sprejem vlog in informacije:

Ponedeljek, torek in četrtek

8.00–15.00;

Sreda

8.00–16.30;

Petek

8.00–14.00.

www.sempeter-vrtojba.si

17. julija je v okviru praznovanj občinskega praznika v Mladinskem centru v Vrtojbi potekala **slavnostna seja Občinskega sveta Občine Šempeter-Vrtojba**, na kateri so bile podeljene nagrade letošnjim občinskim nagrajencem. Občinski svet je na podlagi predlogov Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja na svoji 9. redni seji 9. junija 2015 izbral občinske nagrajence za leto 2015. Župan Milan Turk je tako ob občinskem prazniku podelil tri priznanja in dve diplomi.

Zlato priznanje je za življenjsko delo, za izkazano posebno požrtvovalnost, nesebičnost prejela **Mirjam Mužina** iz Šempetra pri Gorici. Mirjam Mužina je bila leta 1990 ena od ustanovnih članic Župnijske Karitas Šempeter, v kateri nesebično in požrtvovalno deluje ter jo z žarom vodi že 25 let. Svoj prosti čas posveča dobrotelosti, pomaga pomoči potrebnim in ostarelim, skupaj z ostalimi članicami obiskuje bolnike v naši bolnišnici in jim skuša biti v oporo. Že pred ustanovitvijo Župnijske Karitas je samoiniciativno delovala pri

različnih akcijah tako v župniji kot v kraju. Med drugim je leta 1991 organizirala zbiranje oblačil za vojake, ki so bili oskrbovani na območju Goriške. Poleg tega je bila ena izmed pobudnic za obnovo praznika sv. Petra in na ta način pripomogla k oživitvi kulturnega življenja v Šempetru pri Gorici.

Srebrno priznanje je prejelo **Združenje borcev za vrednote NOB, Krajevna organizacija Vrtojba**, ki združuje okoli 180 članov iz Vrtojbe in s svojo dejavnostjo že od leta 1947, ko je bila krajevna organizacija ustanovljena, ohranja vrednote, pridobljene med 2. svetovno vojno. Poleg tega člani skrbno vzdržujejo in urejajo spomenike in spominska obeležja v Vrtojbi. Pogosto se povezujejo tudi z drugimi sorodnimi društvi, s katerimi pripravljajo številne prireditve, s katerimi obujajo spomine na pomembne dogodke in ljudi iz časa NOB. V imenu združenja je priznanje prevzel predsednik združenja Istvan Frančeškin.

Bronasto priznanje je prejel **Zdenko Šibav** iz Šempetra pri Gorici. Kot predsednik Likovnega društva Šempeter-Vrtojba že vrsto let organizira razstave, kjer se predstavljajo tako domači kot drugi

K prijetnemu vzdušju na slavnostni seji so pripomogli glasbeniki trobilnega kvinteta TrobiNOVA.

Zbrane je na slavnostni seji nagovoril župan Občine Šempeter-Vrtojba, Milan Turk, in predstavil cilje za letošnje in tri prihodnja leta.

Celoten županov nagovor najdete na občinski spletni strani.

Večer se je nadaljeval na prizorišču ob vrtcu v Vrtojbi, kjer je za zabavo poskrbela skupina Victory.

ljubiteljski in poklicni umetniki. Poleg tega je aktiven član pri društvih, ki združujejo ranljive skupine ljudi in gonilna sila pri organizaciji Medmejnega pohoda solidarnosti. Nenazadnje pa svoje znanje že drugi mandat s pridom uporablja tudi kot član skupščine Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje EZTS GO.

Diplomo Občine Šempeter-Vrtojba za dosežke na duhovnem, kulturnem in humanitarnem področju je prejel **Anton Glešičič**, župnik v Vrtojbi, ki že od leta 1993 deluje v Vrtojbi in je lansko leto praznoval pomemben jubilej – zlato mašo za 50 let mašništva. V času njegovega službovanja v Vrtojbi je bilo opravljenih veliko obnovitvenih del v župniji, župnijski cerkvi in njeni okolici, ki so pomembno doprinesla k podobi in urejenosti kraja. Številne obnove in sanacije je gospod Glešičič znal uravnovežiti s karitativnim in duhovnim področjem. S svojo odprtostjo in navezanostjo na glasbo pa je obogatil tudi kulturni utrip Vrtojbe. V njegovem imenu je diplomu prejel Nikolaj Miklavčič.

Diplomo Občine Šempeter-Vrtojba za uspešno delo je prejelo **Mizarstvo Ferfolja Simon, s. p.**, iz Vrtojbe. Podjetnik Simon Ferfolja že 20 let nadaljuje družinsko tradicijo na področju mizarstva. Podjetje, ki je iz skromne mizarске delavnice preraslo v sodoben lesno predelovalni obrat, poleg ustvarjanja delovnih mest v občini, skrbi tudi za stalen razvoj, saj večino prihodkov vlaga v nove stroje in opremo. V imenu podjetja je diplomu prevzel Ivo Ferfolja.

Mateja Poljšak Furlan

Športni park

V sodobnem svetu je pomen rekreacije in zdravega načina življenja vse pomembnejši. Zato je tudi naložba v Športni park Šempeter pri Gorici, ki nastaja za bolnišnico na območju med železnico in Vrtojbo, hkrati naložba v šport in rekreacijo ter krepitev družabnosti celotnega območja. Obris nogoletnega igrišča z umetno travo in kolesarskega poligona za 4cross (ena izmed 4-ih disciplin v gorskem kolesarstvu), ki bosta urejena v okviru 1. faze, so že dobro vidni. Dela bodo zaključena predvidoma do konca septembra. Sicer pa bo Športni park nastajal postopoma, glede na razpoložljivost sredstev. Med drugim je predvidena izgradnja večnamenskega spremljevalnega objekta, ureditev igrišča za odbojko na mivki, manjši skate park, vadbene površine za ulično vadbo oziroma street workout, tenis igrišča, otroško igrišče, kolesarske poti in povezovalne pešpoti ter tekaške steze.

O sami gradnji Športnega parka smo za mnenje vprašali domače vrhunske športnike, ki so projekt z veseljem pozdravili in pravijo:

Miha Zajc, nogometaš:

“Mislim, da je to zelo dober projekt, ki bo še izboljšal izbiro v naši občini in mogoče prepričal ljudi, da se začnejo še bolj aktivno ukvarjati s športom.”

Marko Pajnik, roler: *“Zelo me veseli dejstvo, da so na Občini prepoznali potencial t. i. ekstremnih športov in v zasnovo športnega parka v Šempetru vključili tudi dirtpark in skatepark. V tujini so tovrstni objekti že sestavni del športne infrastrukture vsakega kraja in lepo je videti, da se na bolje premika tudi pri nas (in to ne samo v večjih občinah). Upam, da bo izvedba kakovostna ter da bodo mladi prepoznali ponujeno priložnost. Komaj čakam, da se zapeljem po novem parku!”*

Aleks Kragelj, gorski kolesar: *“Športni park bo zelo dobrodošla pridobitev za našo občino in širšo okolico. Združeval bo več različnih panog, meni osebno je najbolj pri srcu kolesarski park, saj sem tudi sam kolesar. Mislim, da bo park privabil veliko število profesionalnih, amaterskih in mladih nadobudnih kolesarjev. Prav slednji bodo pridobili nove izkušnje na naravni, razgibani podlagi, kjer se bodo naučili osnov gorskega kolesarjenja.*

Prednost vidim tudi v sami legi: obrobje večjega mesta, bližina kolesarske steze in ostale infrastrukture, lahka dostopnost ter umeščenost v naravno okolje. Obiskovalcem na ta način približamo naravo ter jih spodbudimo k uporabi kolesa kot zabavnega rekvizita ali kot vsakodnevnega ekološkega prevoznega sredstva. Danes je mladino potrebno predvsem “odlepiti” od tablic, računalnikov, telefonov, interneta, itd., saj je tega na vsakem koraku veliko preveč. S tem parkom bodo tako spet pridobili čut do narave in sočloveka. To je sedaj prvi korak k izboljšanju družbe, ostalo je vzgoja doma in v ustanovah.”

Lara Soban

Foto: Blaž Erztlić

Vitalina natura trgovina – nova pridobitev v naši občini

Svoj prostor je na vsem dobro znanem mestu le streljaj od središča Šempetra dobila Vitalina natura trgovina. Na njenih policah so zbrani prehranski izdelki lokalnih in slovenskih ponudnikov ter ekološko pridelana živila. Ponujena hrana je plod domače zemlje in marljivih slovenskih kmetov. Prednost dajejo pridelovalcem iz vse Slovenije, katerih delo in izdelke se v poplavi uvožene hrane po krivičnem spregleda. Skušajo jim dati prostor, ki si ga zaslužijo.

Med skrbno izbranimi izdelki preverjene kakovosti lahko vsak najde nekaj zase. Našli boste različne vrste moke, zmlete z mlinskimi kamni, v ponudbi je več vrst žitaric, pozabili niso niti na ljubitelje

kosmičev. Ti se odlično podajo h kateremu od jogurtov, ki so na izbiro v kotičku z izdelki iz kravjega in kozjega mleka. V trgovino se lahko odpravite tudi po začimbe in zavijete k stekleničkam z olji in kisi. Košarico lahko popestrite s škatlico čaja ali kave ter se odločite za sladkanje z medom ali marmelado. Svoje mesto v trgovini imajo tudi živila brez glutena, brez jajc, mleka in tudi sladkorja. Vitalina je pravi naslov tudi za tiste, ki prisegate na veganske ali presne izdelke. Mislili so tudi na tiste, ki uporabljate naravno kozmetiko. Svoj kotiček v trgovini imajo tudi bio čistila.

Toplino in domačnost trgovinice dopolnjuje dišeč smrekov les v njeni notranjosti. Za prijazno dobrodošlico

vsakega, ki zavije v trgovino, poskrbi ekipa Vitaline. Odlikuje jo preprost, osebni in strokoven pristop. Tudi to je ob zadovoljstvu z izdelki razlog za to, da se stranke z veseljem vračajo v trgovino.

Ideja o trgovini, ki bi v ospredje postavila domačo hrano in hkrati odgovarjala na prehranske vrzeli sodobnega človeka, se je porodila na naslovu, kjer so Šempetrci v preteklosti že polnili svoje nakupovalne košare ter se podkrepili s sveže pečeno pico. Ideja je dozorela pri mladi generaciji, ki želi ljudem približati pomen zdrave, kakovostne in predvsem domače hrane, ki ni prepotovala na tisoče kilometrov, preden so jo postavili na police. Ljudem želijo ponuditi

le najboljše. Svoje vodilo so okronali s simbolom triperesne deteljice, ki krasi tudi logotip trgovinice. Trije listki – za srečo, za zdravje in za ljubezen, za vrednote, ki so jim v Vitalini najbolj zvesti, in nedvomno tudi vrednote, ki največ štejejo v življenju vsakega.

Trgovinico boste našli na Bratuževi ulici 1. A tam ne boste le kupovali. Nekajkrat mesečno bodo na vaša vprašanja odgovarjali strokovnjaki, na organiziranih srečanjih se boste lahko pogovorili z zanimivimi gosti. V Vitalino boste lahko zahajali na degustacije izbranih izdelkov, skrbeli pa bodo tudi za to, da boste na tekočem z novostmi v ponudbi. Že z mesecem septembrom bo na voljo tudi domač kruh iz krušne peči bližnje ekološke kmetije. Razlog več, da jih obiščete.

Če zaupate slovenskemu in se strinjate, da je domače najboljša izbira, potem je Vitalina natura trgovina pravi naslov za vaš prihodnji nakup!

Andreja Gregorič

Storitve za dom in družino – Domek

Današnji hiter in stresen način življenja nam dopušča le malo možnosti za preživljanje časa z družino. Ker delež starejšega prebivalstva stalno narašča, se s tem povečujejo tudi potrebe po ustrezni pomoči. Poleg socialnih servisov za pomoč na domu se pojavljajo tudi zasebniki. Navdihujoča in pristna zgodba o uspehu na Goriškem je zgodba podjetnika Luke Hirscha in njegove žene Nike Hirsch s podjetjem **Domek**. Strankam in njihovim svojcem nudita občasne, redne, kvalitetne in profesionalne storitve na domu, med tednom in čez vikend, v dopoldanskem, popoldanskem in večernem času. Gospodu Luki znanje in izkušnje s starejšimi niso tuje, saj je veliko let delal v bolnišnici, domu za ostarele in v VDCJ-u Stara Gora. Za individualno obliko dela se je odločil predvsem zato, ker meni, da je topel in iskren odnos s stranko temelj za uspešno opravljene storitve.

“Zavedati se moramo, da vstopamo v domove in osebna življenja ljudi. Predvsem starejšim takšna oblika dela precej ustreza, saj se jih veliko izogne boleči selitvi v institucije in ločitvi od bližnjih.” Zamisel za tovrstno obliko dela se mu je porodila nekega dne čisto po naključju, ko ga je kolegica prosila, če bi lahko nekaj uric dnevno popazil na njeno mamo, ki je pred kratkim obnemogla. Z veseljem je bil pripravljen priskočiti na pomoč. Gospa ne bi mogla biti bolj hvaležna.

“A se zavedate, kako je težko, ker mama ne zmore več, v dom za ostarele ne želi, saj bi rada še tistih nekaj let preživela doma z nami? Mi pa ne moremo nikamor, nikogar ni, ki bi poskrbel zanjo tistih nekaj uric dnevno, saj veste, ljudje smo prezaposleni,” je povedala. Čas je tekel in pojavljalo se je vedno več takšnih zgodb, klicev in prošenj. Ideja je rasla in zrasla v storitve za dom in družino ali na kratko Domek. Njune storitve pa niso namenjene le starejšim, vključujejo tudi družine, ki potrebujejo kakršnokoli pomoč, bodisi zaradi preobremenjenosti ali bolezni.

Pomoč na domu vključuje; pomoč pri vsakodnevnih opravilih, pomoč pri gibanju, pomoč pri osebni higieni, pri okrevanju, gospodinjskih opravilih, prevozih, nakupih in spremstvih (obiski zdravnika, obveznosti in aktivnosti v prostem času), varstva, družabništvo, sprehodi, pomoč pri urejanju okolice in manjših hišnih popravilih.

“Delo se na prvi pogled zdi zelo enostavno, vendar temu ni ravno tako. Potrebna je velika mera strokovnosti, izkušenj, potrpljenja in občutka za soljudi,” pove Luka. *“Med stranko in nami se zaradi individualne oblike dela razvije pristen prijateljski odnos, ki jim veliko pomeni. Pomembno je predvsem zaupanje, saj je to bistveno za kvalitetno opravljeno delo in zadovoljstvo strank. Starejši to precej pogrešajo. Prav tako se stranke težko ločijo od družine in domačega okolja, kjer so po večini preživele večino življenja.”* Svoje delo opravljata s srcem in ga ne bi zamenjala za nič na svetu. Najdemo ju lahko na telefonski številki: 031 579 379 (Luka Hirsch).

Nika Hirsch

Za mlade s 'popopranimi' idejami!

Projekt POPRI je v goriškem prostoru že 10 let prepoznan kot tisti, ki mladim s 'popopranimi' idejami omogoča **razvoj inovativnosti, ustvarjalnosti in podjetnosti**. Osnovni namen projekta je mlade spodbuditi k samoiniciativnosti in jih naučiti veščin, kako prepoznati dobre ideje in jih spreminjati v uspešne zgodbe.

Podjetniško tekmovanje POPRI je v preteklem šolskem letu prvič preraslo iz regijskega v **vseslovensko**. Tudi v novem šolskem letu bo tekmovanje potekalo na ravni celotne države in bo še naprej namenjeno mladim od osnovnošolcev do diplomantov, ki še nimajo svojega podjetja. Prijave na tekmovanje POPRI so odprte do 15.

marca 2016. Do takrat pa je čas za iskanje in uresničevanje idej.

Vključite se v zanimive, praktične in zabavne delavnice in se naučite, kako ideje razviti v uspešne podjetniške zgodbe:

- **osnovnošolci od 7.–9. razreda – Interestna dejavnost 'Podjetniški eksperiment'**: v okviru interestne dejavnosti osnovnošolci iščejo ideje, jih preverjajo, izdelajo prototip ali maketo, se naučijo zapisati podjetniško zgodbo in jo predstaviti. Podjetniški eksperiment bo predvidoma organiziran v Novi Gorici, Šempetru, Renčah, Ajdovščini in Kobaridu in bo potekal od novembra do marca;
- **dijaki – Start-up dnevi**: v

sodelovanju z goriškimi srednjimi šolami načrtujemo organizacijo delavnic, na katerih bodo dijaki pridobili ključna znanja od razvoja in preverjanja idej do oblikovanja poslovnega modela;

- **študenti in diplomanti – Start-up vikend**: od 9.–11. oktobra bo potekal intenziven mentorski program za razvoj podjetniških idej v poslovni model ter pripravo na predstavitev pred potencialnimi investitorji ali partnerji.

Vse dejavnosti bodo vodili izkušeni start-up mentorji in bodo organizirane, če bo za posamezno dejavnost prijavljenih vsaj 15 mladih. Srečanja bomo obogatili z obiski gostov, ki bodo z mladimi delili svoje podjetniške izkušnje.

Informacije objavljamo na:

www.primorski-tp.si, www.popri.si,
www.startupnovagorica.si

Spremljajte nas na FB:

[www.facebook.com/
PrimorskiTehnoloskiPark](https://www.facebook.com/PrimorskiTehnoloskiPark)

Tanja Kožuh

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

Projekt delno financira Evropska unija
Instrument za predpristopno pomoč

Nadobudna vrtojbenska mladina v zboru Jadran.

70 let delovanja Mešanega pevskega zbora "Ciril Silič" Vrtojba

Začelo se je z nedolžnim druženjem mladih, ki so delili upanje na svobodo in veselje do življenja. Našli so sredstvo, preko katerega so širili ne le svoje videnje sveta in dobro voljo med ljudi temveč tudi slovensko besedo, narodno pesem in kulturo. Naši dedi in pradedi so pred 70. leti začeli razvijati in utrjevati pevsko kulturo, s katero je Vrtojba zaznamovana še danes.

Milica Silič se spominja začetkov zborovskega petja in soproga ter ustanovitelja zbora - Cirila Siliča

Zgodba Mešanega pevskega zbora "Ciril Silič" Vrtojba se je začela z ustanovitvijo Mladinskega pevskega zbora Jadran takoj po osvoboditvi leta 1945. Zasluge za ustanovitev in uspešno vodenje zbora grede Cirilu Siliču, mlademu samouku (uradno izobrazbo učitelja glasbe je pridobil v šestdesetih letih), za katerega le malokdo ve, da je bil doma iz Bilj, saj so ga Vrtojbenci zaradi njegove

pozitivne naravnosti, odločnosti, zagnanosti in ljubezni do glasbe sprejeli kot svojega. Nenazadnje pa nam je Milica priznala, da je rad dejal, da "je po duši Vrtojbenc". *"Prva leta so se vaje odvijale v domačiji pri Bagonovih, kjer nas je Željko Bagon, zaradi lastne ljubezni do glasbe, bil je namreč organist in pevovodja v cerkvi, toplo sprejel ter nam tako prav vsak dan nudil prostor za druženje in urjenje vokalnih talentov."* Milica še dodaja: *"Bil je res številčen pevski zbor, bil je edini dostopen oz. nam poznan način preživljanja prostega časa. Takrat smo peli prav vsi. Z veseljem se spominjam našega nastopa poleti leta 1946. Skupaj z biljenskim pevskim zborom smo na eni izmed vrtojbenskih kmetij voz spremenili v oder in tako smo prvič nastopili "na odru". In čeprav smo si bili z Biljenci kot pes in mačka, smo tedaj složno nastopili skupaj."*

Mladinski pevski zbor Jadran je

nastopil na številnih proslavah in druženjih, tako v Vrtojbi kot v ostalih okoliških krajih. Posebej gre izpostaviti gostovanje pevskega zbora leta 1947 v Škofji Loki ter osvoje 1. mesto na tekmovanju mladinskih pevskega zborov v Ljubljani pozimi leta 1948. Zanimivo je dejstvo, da so se na tekmovanja in nastope najpogosteje prevažali kar s kamionom, Milica pravi, da so bila kamionska potovanja najrazburljivejša. Ker je druženje mladih pripeljalo tudi do rojstva ljubezni in nastanka družin med člani pevskega zbora, je bilo preoblikovanje mešanega pevskega zbora v moški zbor neizogibno. Pevski zbor v izključno moški sestavi, a še vedno pod vodstvom Cirila Siliča, je od leta 1962 redno nastopal na domačih odrih, na reviji Primorska poje ter na občinskih srečanjih Goriški zbori pojo. Ciril Silič je uspešno vodil zbor vse do leta 1973, letos pa bi praznoval okroglih 90 let. Izguba velikega

Ciril Silič med dirigiranjem.

mojstra je zaznamovala vse kraje Vrtojbe, prijateljstvo in složnost med člani pevskega zbora se je ob tragični izgubi še bolj utrdilo. Milica pripoveduje: "Ciril je preminil jeseni, ker se je bližala zima, so nam vsi člani pevskega zbora priskočili na pomoč in nam priskrbeli zalogo drv za čez zimo."

Prihod novih generacij – med njimi tudi Darko Fornazarič

"Začetki mojega sodelovanja z zborom Jadran segajo v leto 1966 ...

(Nadaljevanje v glasilu, stran 9)
 "Začetki mojega sodelovanja z zborom Jadran segajo v leto 1966, sicer pa sem nepretrgoma član zbora od leta 1969, ko sem se vrnil v Vrtojbo po odsluženem vojaškem

roku. Zboru smo se pridružili kot klapa prijateljev. S Cirilom Siličem je Moški pevski zbor Jadran postal eden izmed treh najpomembnejših pevskega zbora Severnoprimske skupaj z rihenberškim in ajdovskim moškim pevskim zborom. Med nami se je razvilo prijateljstvo na skupnih nastopih in zdravo rivalstvo na tekmovanjih." Vzpon zbora je nato pretresla tragična izguba zborovodje Cirila Siliča. Izgubo sta nekoliko omilila pevovodja zbora iz Branika, Gvido Filipčič, in Alenka Saksida, ki sta vodila zbor vse do prihoda novega pevovodje Franca Župančiča iz Ajdovščine: "Franc nas je prvi peljal v Maribor, kjer smo imeli prvi res zahteven nastop. Takrat nam je bronasta medalja le za las ušla, vendar smo slednjo le osvojili nekoliko kasneje pod vodstvom

Alenke Sakside, ki nas je prevzela leta 1975 in nas vodila vse do leta 1985. V tem času se je zbor tudi preimenoval po Cirilu Siliču. Pod Alenkinim vodstvom se je začelo tudi druženje s pevci iz Medee in prav mi smo začeli kot prvi pisati skupno pot z danes pobrateno vasjo iz Italije."

Alenka Saksida je leta 1983 sprejela držno odločitev in moški pevski zbor preoblikovala ponovno v Mešani pevski zbor "Ciril Silič" Vrtojba. Njen odhod sta med leti 1986 in 1988 nadomestila Milena Prinčič in Stanko Benko. Veliki preobrat se je zgodil leta 1989 s prihodom mlade, tedaj komaj sedemnajstletne Barbare Šinigoj, ki je doprinesel tudi k osvežitvi zbora z novimi mlajšimi glasovi. Od leta 1998 je zbor vodila Mojca Sirk, s katero je zbor veliko nastopal tako v Sloveniji kot v tujini. Darko se posebej spominja: "samostojnega koncerta našega zbora v eni izmed cerkva v središču Rimu v sklopu dogodkov Milenium in musica, organiziranih dogodkov v spomin papeža Janeza Pavla II. Naš nastop se je zgodil na pobudo slovenskega veleposlaništva v Rimu." Mojco Sirk je nadomestila Milena Prinčič, slednja je zbor vodila vse do leta 2015 s strokovno izredno dodelanimi in zahtevnimi pevskega vajami.

V vseh teh letih so se vrstili številni predsedniki in kot pravi Darko: "prav vsak izmed njih je pustil svoj pečat." Trenutno je za delovanje zbora odgovoren in zaslužen Darko Blažica.

Mešani pevski zbor "Ciril Silič" skozi oči novih članov – Tina Manfreda

"V zboru sem začela peti leta 2003 in sicer na pobudo prijateljice, ki je že bila njegova članica. Veselje do petja sem gojila že od malega, med osnovno šolo sem pela v otroškem pevskega zboru. Svoje veselje do petja sem nekoliko zapostavila med srednjo šolo in študijem. Vendar veselje je ostalo in danes vztrajam v Mešanem pevskega zboru "Ciril Silič" že 12 let. Izbor zbora je bil naključen, vendar nikakor napačen, saj mi je všeč, ker smo v zboru mešani ljudje in prepevamo mešane pesmi: od ljudskih, partizanskih do sakralnih pesmi ter pesmi v tujem jeziku. Prav tako mi je všeč, ker imamo številne nastope in tekmovanja, preko katerih

Koncert ob prazniku dela v nekdanji tovarni Iskra.

Moški pevski zbor Jadran leta 1969.

Jubilejni koncert ob 70. obletnici Mešanega pevskega zbora "Ciril Silič" Vrtojba.

spoznavamo veliko novih ljudi in odkrivamo tudi manjše kraje po Sloveniji, v katere bi se sami le stežka odpravili. V zadnjih letih se zbor odpira na način, da vanj vstopajo tudi ljudje iz okoliških krajev in ne izključno naše občine, tako imamo med nami danes: Solkance, Novogoričane, Ozeljance itd."

Ob 70. obletnici delovanja Mešanega pevskega zbora "Ciril Silič" so nam njihovi člani priredili odličen koncert aprila letošnjega leta, v oktobru pa prirejajo tudi razstavo slikovnega gradiva v Coroninijevem dvorcu v Šempetru pri Gorici. Ob jubilejnem praznovanju zbor izpostavlja pripravljenost in željo vstopa novih članov, ki bi doprinesli k ponovnemu zagonu in še neodkritih razsežnosti zborovskega petja. Tina poziva: *"Mladina naj se pogosteje odloča za pridruženje pevskim zborom, saj tako spoznaš nove ljudi in nove kraje, gojiš čustva in strasti, ki so domača le na odrih ter nenazadnje pridobiš veliko izkušenj ter krepiš lastno samozavest."*

Tanja Peloz

Moški pevski zbor "Ciril Silič" pod vodstvom Alenke Saksida.

Zabavno in sproščeno Poletje na placu 2015

V poletnem času se je tudi letos odvijal program poletnih prireditev pod skupnim imenom **“Poletje na placu”**, ki iz leta v leto v Šempeter pritegne več obiskovalcev in poskrbi za sproščeno poletno vzdušje v kraju. Na prizorišču pred Coroninijevim dvorcem in na Trgu Ivana Roba (t. i. placu) smo gostili različne stand-up komike, s komedijo **Radio GA GA** so nas nasmejali Sašo Hribar, Tilen Artač in Jure Mastnak, sledila je zabavna komedija **Resnica** v izvedbi Šentjakobskega gledališča ter komedija **Bežji zlodej, baba gre s**

Kraškimi komedijanti. Oder pa ni bil rezerviran samo za igralke in igralce, pač pa so na njem nastopila tudi slavna imena slovenske glasbene scene: **Elevators, Maraaya in Nika Zorjan ter glasbena skupina Muff**, za ljubitelje mehiške glasbe pa so poskrbeli **Mariachi Los Caballeros** iz Zagreba. Letošnja novost je bila zelo lepo obiskana operna predstava **“La Traviata A3”**. Tudi na najmlajše nismo pozabili, otroke so v pravljlični svet popeljali **Maček Muri, Tinko Polovinko, junaki Malega lutkovnega cirkusa** ter **Pika Nogavička in Gusar Val**. Poletni

program prireditev je bil zaokrožen tudi z dogajanjem v okviru Praznika Sv. Petra ter občinskega praznika, ki se je letos odvijal v Vrtojbi. Poletje pa se je zaključilo v plesnih ritmih 13. Plesnega poletja.

Zavod KŠTM Šempeter-Vrtojba upa, da je kljub skromnemu, a pestremu programu vsak našel nekaj zase in da se naslednje poletje spet vidimo na placu!

Aleš Bajec

Mali lutkovni cirkus.

Resnica.

La Traviata A3.

Mariachi Los Cabaleros.

Elevators.

Maraaya.

Foto: Tomaž Povodnik

Počitniško varstvo otrok

Šolska vrata so se zaprla, šolske klopi samevajo in tako težko pričakovane poletne počitnice so se začele. Tudi letošnje poletje je Javni zavod KŠTM Šempeter-Vrtojba organiziral Počitniško varstvo za otroke, stare od 6 do 10 let. Dolge in vroče poletne dni smo animatorji otrokom popestrili z različnimi aktivnostmi.

Ob ponedeljkih dopoldan so se nam na plezalni steni v Šempetru pridružili plezalci DEŠ-a. Otroci so preizkusili svoje telesne spretnosti tako v plezanju z vrvjo kot tudi brez,

seveda pa ni manjkalo prevalov, koles in različnih gimnastičnih vragolij na blazinah. Popoldanske urice so bile likovno in ustvarjalno obarvane: risbe, origamiji in različni izdelki so nam krasili trim kabinet na Osnovni šoli Ivana Roba v Šempetru.

Torki so bili navadno bolj adrenalinski. Društvo Gas Vrtejba je otrokom omogočilo vožnjo z gokardi, različne igre na prostem, po kosilu pa smo imeli najbolj zabavni in nori 'ples v dežju'. Tudi lov na skriti zaklad ni manjkal. Tretji teden nas je

obiskal na Gasu tudi Twitko, ki nam je pripravil slastne hamburgerje.

Ob sredah dopoldne smo se odpravili na Trim stezo v Vrtojbo, kjer smo pri Polancu jahali konje, se sprehajali ter predvsem uživali v naravi. Po kosilu pa so se otroci preizkusili tudi v streljanju z lokom na strelišču pri železniški postaji v Šempetru. Spretno in natančno so zadevali centre kot za šalo.

Četrte smo preživeli v Mladinskem centru Vrtojba. V dveh skupinah so otroci spoznavali osnove japonsčine

skupaj z Mašo, medtem ko so drugi balinčkali na balinišču v Vrtojbi. Popoldne pa smo v latino ritmih plesali Zumbo skupaj s Hanoyem.

Ob petkih pa smo se z mestnim avtobusom odpravili na novogoriški bazen. V vročih poletnih dneh je bil bazen prava ohladitev tako za otroke kot tudi za animatorje. Plavanja, skakanja v vodo ter tudi samega čofotanja ni primanjkovalo. Nekateri so svoje znanje še poglobili, drugi so se naučili skakati na glavo in dan na bazenu je hitro minil.

Animatorji Kaja, Lara, Sara, Teja, Dean, Boštjan in Lucija smo poskušali pričarati čisto vsakemu otroku lepo, aktivno, zanimivo ter zabavno počitniško varstvo. Pet prelepih tednov je za nami in upamo, da bodo ostali v lepem spominu tudi vsem otrokom, ki so se varstva udeležili.

Kaja Koglot, Lucija Mlinarič

Letovanje gasilske mladine 2015

26. junija 2015, se je pet mentorjev mladine, spremljevalec in kar 25 mladih gasilcev odpravilo v Pobege-Čezarje na letovanje. Vseh 31 se je v popoldanskih urah zbralo v Gasilskem domu PGD Pobege-Čezarji, kjer so preživeli šest lepih sončnih dni. V soboto so si ogledali gasilsko brigado Koper, se kopali na mestnem kopališču v Kopru in uživali vse do večera. V nedeljo so se športno opremili in odšli na igrišče. Imeli so čisto pravi turnir in mladi gasilci so se lahko pomerili v raznih disciplinah. Vlekli so vrv in dogajanje začinili z igro "med dvema ognjema". Po kosilu so dan preživeli ob reki Rižani ter se zabavali z vodnimi igrami. V ponedeljek in torek so odšli na Debeli rtič – kot naročeno za tiste mlade gasilce, ki imajo resnično radi morje. Aktivnostim v vodi ni bilo videti konca. Pod budnim očesom mentorjev so se špricali, se "tunkali",

divjali, si podajali žogo, ... Kljub temu da so bili dejavni od jutra do večera, pa ni zmanjkalo moči, da so ponoči veselo nadaljevali s pogovori, vici in raznimi smešnimi zgodbami, ki so nasmejale tudi utrujene mentorje. Zadnji dan so že ob devetih zjutraj odšli v Sermin na ogled največjega skladišča goriva pri nas. Ogledali so si nadzorno sobo, rezervoarje z gorivom in njihovo gasilsko vozilo. Po kosilu so zopet pripravili prtljago, pospravili sobe, jedilnico, kuhinjo ter počakali na starše. Poslovali so se od prijaznih in gostoljubnih Pobežanov, ki so jih gostili, ter se odpravili domov. V Šempeter so prispeli v večernih urah, 1. julija 2015, ter s seboj prinesli ogromno spominov. Izlet se je zaključil in odzivi so bili pozitivni.

Mentorji gasilske mladine

15. vseslovensko srečanje ledvičnih bolnikov in transplantiranih

Društvo ledvičnih bolnikov Severnoprimske regije Šempeter pri Gorici je po desetih letih ponovno gostilo tokrat že 15. vseslovensko srečanje ledvičnih bolnikov in transplantiranih Slovenije.

Srečanje smo pripravili v nedeljo, 14. junija. Središče dogajanja je bilo v Športnem centru Hit v Šempetru. Po jutranjem okrepčilu z domačo ješprenjko smo za udeležence pripravili ogled lokalnih znamenitosti.

Udeleženci, zbralo se nas je preko 320 iz trinajstih društev, so imeli kar nekaj možnosti. Z avtobusi so se popeljali na Cerje in do jame Pečinke, ogledali so si Štanjel, na Sabotinu so si ogledali muzej in Park miru, največ pa se jih je odpravilo na Grad Kromberk ter po Novi Gorici in Solkanu.

Po povratku z ogledov so nas v prijetno popoldne popeljali nastopajoči v kulturnem programu: Ženski pevski zbor Marjetice, Vokalna skupina Šumljak, članici simfoničnega orkestra Nova, Špela in Katja, Folklorna skupina "Most" in Vip tat koti.

Po pozdravu naše predsednice sta navzočim spregovorila dr. Dimitrij Klančič, vodja internistične službe v šempeterski bolnišnici, in Jože Ocvirk, predsednik Zveze društev ledvičnih bolnikov Slovenije.

Ob vseslovenskem srečanju pa smo se spomnili še enega pomembnega dogodka in sicer 40. obletnice delovanja dializnega oddelka v šempeterski bolnišnici. V pritličju Coroninijevega dvorca so namreč leta 1975 uredili prvi dializni oddelek s tremi aparati.

Ob tej priliki se je predsednica Društva ledvičnih bolnikov Severnoprimske regije Šempeter pri Gorici, Marija Drnovšek, zahvalila v imenu vseh dializnih bolnikov: *"40 let delovanja dializnega oddelka je za nas bolnike velikega pomena. To je naše življenje, ki je nedvomno največja človekova vrednota. Današnji dan izkoriščamo predvsem za priložnost, da se za ves trud in skrb zahvalimo vsem zdravnikom, medicinskemu osebju in drugim zaposlenim na dializnem oddelku. Prav tako se moramo ob tej priliki zahvaliti tudi vsem ostalim službam in oddelkom, ki dopolnjujejo dializno zdravljenje. Z vsem spoštovanjem hvala vsem, ki se trudijo za naša življenja."*

Zahvalila se je tudi vsem, ki so pripomogli pri organizaciji vseslovenskega srečanja, Zvezi društev ledvičnih bolnikov Slovenije, vsem nastopajočim v

kulturnem programu, predvsem pa bolnikom in njihovim svojcem. Po slovesnem delu je seveda sledilo težko pričakovano kosilo in, ker tako srečanje ne more miniti brez glasbe za ples, nas je na plesišče zvabil ansambel Hram.

Želimo, da bi vsem udeležencem 15. vseslovensko srečanje ostalo v lepem spominu.

Matjaž Vidmar

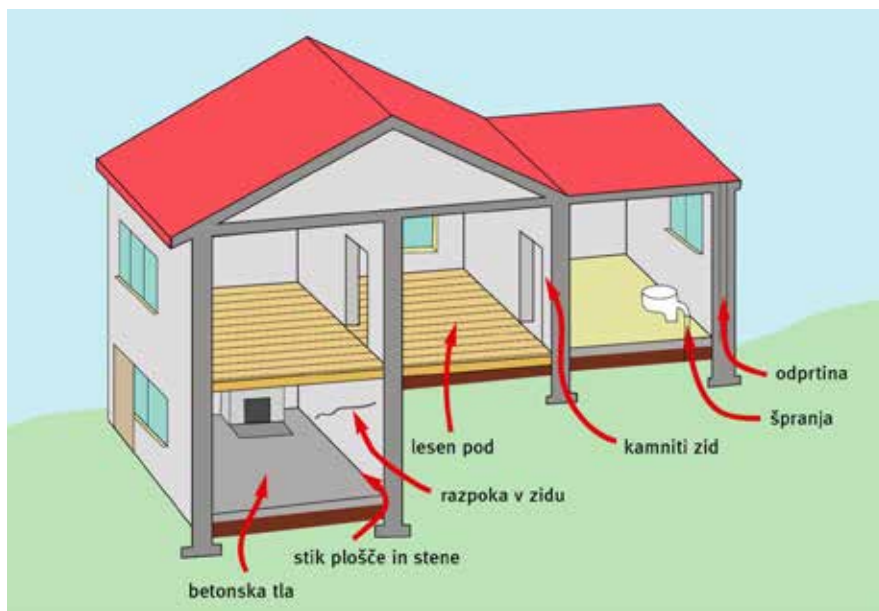
Nevarni radon v našem bivalnem okolju

Radon je radioaktivni žlahtni plin, ki ogroža naše zdravje. Bolj kot v vrtcih in šolah smo mu izpostavljeni doma, kjer se zadržujemo največ časa. Posegi za znižanje koncentracije radona so dobro znani in hitro izvedljivi. Najprej pa se je dobro prepričati, kolikšna je koncentracija radona v našem domu.

Plin radon nastaja ob razpadu urana, ki je naravno prisoten povsod v zemeljski skorji. Del radona, ki nastane v zemeljski skorji, doseže atmosfero, kjer se hitro razredči. Če pa radon na svoji poti zaide v zgradbo, se v njej lahko začne kopičiti, tako da lahko predstavlja nevarnost za naše zdravje. Pri radioaktivnem razpadu radona nastajajo zelo majhni delci težkih kovin, ki v zraku tvorijo aerosol. Z dihanjem pridejo v pljuča, kjer se delcev odloži na občutljivem tkivu. Pri nadaljnjem razpadanju delcev je tkivo podvrženo radioaktivnemu sevanju, kar povečuje tveganje za razvoj pljučnega raka. Radon je za kajenjem drugi najpogostejši vzrok za nastanek pljučnega raka, med nekadilci pa celo prvi. Raziskave so pokazale, da je v Evropi 9 % vseh pljučnih rakavih obolenj povezanih z radonom. Pojavnost raka je še posebej povečana med kadilci, ki so hkrati izpostavljeni tudi radonu.

Za problematiko radona v medijih največkrat slišimo v povezavi z vrtci in šolami, vendar pa se otroci veliko časa zadržujejo doma in so tam lahko še bolj izpostavljeni sevanju. Radon v zgradbe vstopa skozi razpoke v talni plošči in stenah. Kljub vsem preventivnim ukrepom za nobeno stavbo ne moremo trditi, da je varna pred radonom, dokler tega ne potrdimo z meritvami. Meritve koncentracije radona so enostavne in natančne, predvsem pa cenovno dostopne, saj stanejo le nekaj deset evrov. Najpreprostejši ukrep za zmanjšanje koncentracije radona je redno zračenje, najučinkovitejša pa je ureditev izsesavanja zraka izpod temeljne plošče.

Zadnja vseslovenska raziskava je pokazala, da je v Sloveniji 14 % vseh domov v pritličnih objektih obremenjenih s povečano koncentracijo radona. Potencialna izpostavljenost prebivalstva povišanim koncentracijam radona je na kraškem svetu posebej

Vstop radona v zgradbo.

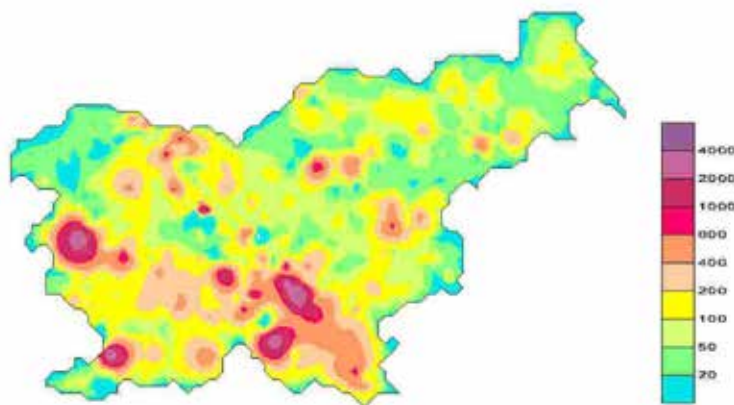
velika, zato bi bilo v naših krajih dobro nameniti več pozornosti tej problematiki. Ukrepi za zmanjšanje koncentracije radona v zgradbah so zelo različni in jih izvedemo z manjšimi gradbenimi posegi. Pri pripravi projekta sanacije je treba upoštevati nivo in vstopne točke radona ter značilnosti objekta. Najpreprostejši ukrep je redno zračenje, vendar lahko na ta način nivo radona znižamo le v manjši meri (običajno 20–30 %). Najučinkovitejša rešitev je ureditev izsesavanja zraka izpod temeljne plošče, v kombinaciji z zatesnitvijo

stikov in razpok v tlakih ter zatesnitvijo prebojev. Na ta način se doseže znižanje koncentracije radona za več kot 80 %.

Dodatno branje:

- Vpliv okolja in bivalnih navad na raven radona v domovih (2013)
- Handbook on indoor radon, World health organization (WHO)
- www.radon-resitve.si

Matija König

Karta naravne radioaktivnosti v Sloveniji.

Ravnanje z azbestno cementnimi odpadki

Azbestno-cementni odpadki spadajo med nevarne odpadke, ki lahko povzročajo bolezni. Med izdelke, ki vsebujejo azbest, spadajo salonitne plošče, azbestno-cementna kritina, azbest-cementne vodovodne cevi

za vodovodna omrežja, toplotna izolacija na ogrevalnih kotlih, izolacija na jeklenih gradbenih okvirjih, ventilacijske cevi ...

Ko se soočite s tovrstnimi odpadki, ste dolžni ravnati takole:

- npr. salonitne plošče oz. drugi gradbeni material je potrebno naložiti na palete do 80 cm in oviti z embalažno folijo,
- npr. manjše kose previdno damo v posebne predpisane vreče (dvoslojne, s trdnostjo, kot so polietilenske vreče, debeline najmanj 0,6 mm), jih neprepustno zapremo ali zalepimo in označimo z napisom "azbestni odpadki",
- prevzemno mesto mora biti dostopno večjim smetarskim vozilom, tudi brez višinskih preprek,
- po možnosti odpadke poškopimo z vodo (preprečitev širjenja prašnih delcev).

Pomembna pa je uporaba varovalne opreme, ki je:

- varovalna delovna obleka s pokrivalom – za enkratno uporabo (npr. kombinezon),
- delovne gumijaste rokavice, gumijasti škornji, ki jih po uporabi operemo,
- obrazna maska s filtrom P3 za varovanje dihal.

Občani si lahko uredite odvoz azbestnih odpadkov na sedežu podjetja Komunala Nova Gorica, d. d.. Na drugih lokacijah je oddaja tovrstnih odpadkov prepovedana!

Dušan Bremec, inšpektor

Start:up Nova Gorica

Start:up Nova Gorica je **inovativna platforma za podjetniški preboj** Nove Gorice kot univerzitetnega središča in njenega regionalnega in čezmejnega okolja. Goriško regijo želimo narediti podjetnikom prijazno in jo postaviti na zemljevid mednarodnih vozlišč. Nosilec Start:up Nova Gorica je **Primorski tehnološki park**, ki je eden vidnejših in pomembnejših deležnikov nacionalnega podjetniškega in inovativnega ekosistema.

Start:up Nova Gorica na enem mestu povezuje uspešne lokalne podjetnike, gospodarske družbe, izobraževalne ustanove, mentorje in investitorje iz goriške regije in tako uporabniku nudi preglednejši vpogled v mlad, a zagnan podjetniški ekosistem domače regije.

Soustvarjalci programov Start:up Nova Gorica v sodelovanju s Start:up Inicijativo Slovenije zagotavljajo v mestu Nova Gorica in na območju

celotne goriške regije vse potrebno za realizacijo podjetniških idej: najsodobnejša podjetniška znanja za aktivacijo talentov in zagon start-up podjetij, medijsko prepoznavnost, sodobne prostore in mentorje ter dostop do virov financiranja.

Program Start:up Nova Gorica je odprta platforma, v katero so **vabljeni vsi posamezniki in organizacije, ki želijo prispevati k viziji razvoja dinamične in podjetnim talentom prijazne regije.**

Energetska učinkovitost v gospodinjstvu – Televizija, radio in računalnik

Projekt delno financira Evropska unija
Instrument za predpristopno pomoč

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

Organizacijski ukrepi:

- **Izklopimo iz omrežja polnilce** za telefone in fotoaparate, ko so naprave napolnjene.
- Aparati porabljajo električno energijo tudi takrat, ko so v stanju pripravljenosti ("stand by"), zato je **ugašanje v času neuporabe** najenostavnejša in najcenejša metoda za varčevanje z električno energijo. Aparat, ki ni priključen na omrežje, zanesljivo ni porabnik električne energije. Mednarodna agencija za energijo (The International Energy Agency – IEA) ocenjuje, da naprave v stanju pripravljenosti porabijo od 5 do 10 % skupne porabe električne energije in globalno prispevajo do 1 % emisij CO₂.
- Pri nastavitvah ohranjevalnika zaslona nastavimo "**spanje**" **ekrana** na primer na 10 minut.
- Enako velja za nastavitvev "**spanja**" **računalnika** – namesto, da je prižgan cel dan, naj "zaspi" (sleep) po uri brezdelja. Vsi programi nas bodo ob ponovni uporabi pričakali odprti.
- **Ko ugasnemo računalnik, ugasnimo tudi monitor** - v spanju porabi LCD okoli 5 W, ko je ugasnjen (tipka spredaj) pa 1–2 W. Tudi računalnik porabi okoli 2 W elektrike, ko je izklopljen.

- **Ugašajmo tiskalnik** in ostale naprave, če jih ne potrebujemo. Ali ste vedeli? Tiskalnik porabi 30 % energije med tiskanjem, 70 % energije pa med čakanjem na naslednje tiskanje.

Investicijski ukrepi:

- Ob zamenjavi računalnika se odločimo za **prenosni računalnik**, ki porabi v stanju delovanja okoli 30 % manj energije kot namizni računalnik.
- Ob zamenjavi starega katodnega zaslona se odločimo za **LCD**. Prihranili ne boste le elektrike, ampak tudi delovni prostor in zdravje (predvsem utripanje,

paralaksa in geometrijske nepravilnosti).

Članek z nasveti na poti k energetski učinkovitosti je podprt v okviru strateškega projekta Alterenergy, ki se izvaja znotraj Jadranskega programa čezmejnega sodelovanja IPA.

GOLEA – Ustvarjamo obnovljivo prihodnost!

Foto: Blaž Erztlić

Prvi šolski dan

Prvi šolski dan je bil za naše prvošolce ter njihove starše, pa tudi za vse strokovne delavce šole, še posebej prazničen. Gospa ravnateljica je prvošolce in njihove starše povabila v veliko telovadnico. Da je bila pot po dolgem, za tisti dan verjetno predolgem, stopnišču krajša, so poskrbeli starejši šolarji. Postavili so se v "špalir" in z zastavicami pozdravili nekoliko zadržane, nove člane naše šole. V telovadnici jih je z bučnim

ploskanjem sprejela množica šolskih otrok, ob zvokih pesmi Prvič v šolo. Drugošolci so odigrali igrice o pikapolonci, ki naj bi vsem prinesla srečo. Razredničarke, druge strokovne delavke in učiteljice podaljšanega bivanja so povabile k sebi prvošolce in oblikovale 1. a in 1. b razred. Da je bila pot s tribune do njih lažja, so prvošolce pospremili devetošolci, ki so jim izročili zastavico. Tako so devetošolci dobili svoje varovance, ki so jih kasneje pospremili v učilnico. Prvošolčki so prvič vstopili v prostor, kjer bodo s svojimi učiteljicami prebivali večino šolskega leta. Da je bil dan še slajši, so se posladkali s tortico in sokom. Obiskal nas je tudi policist, ki je s pomembnimi napotki opozoril starše, naj poskrbijo za varno pot v šolo. Rumena rutica pa naj bo opozorilo vsem, da imamo med nami še nekoga, na katerega moramo biti še posebej pozorni. Srečno pot v novo šolsko leto sta prvošolcem zaželela tudi ravnateljica Slavica Bragato in župan Milan Turk.

Učiteljice prvih razredov

Zakaj nekateri otroci v prvih mesecih ob vstopu v vrtec veliko zbolevajo?

Značilno je, da se pediatrične ambulate pričnejo polniti že takoj v prvih tednih v septembru, torej kmalu potem, ko pričnejo enoletniki in drugi malčki obiskovati vrtec. Vzrokov za povečano obolevnost malčkov je več. Že sam vstop v vrtec predstavlja za majhnega otroka stresno situacijo: več ur bo moral preživeti s popolnoma neznanimi ljudmi, spremeni se mu lahko tudi normalen ritem zaradi zgodnjega vstajanja, drugačnega urnika in načina prehranjevanja, soočati se bo moral z velikim številom vrstnikov, ki so prav tako kot on postavljeni pred novo preizkušnjo. Veliko vlogo igra pri tem seveda še nezrel imunski sistem.

Razvoj imunskega sistema se prične že zgodaj v fetalnem obdobju, torej še pred samim rojstvom otroka. Sam razvoj je odvisen tako od dednih dejavnikov kot od zunanje okolja.

Novorojenček ima na razpolago dva načina zaščite pred nalezljivimi boleznimi: "aktivna" zaščita, ki je še zelo nerazvita in ga še ne more popolnoma zaščititi pred boleznimi; ter "pasivna" zaščita, ki je sestavljena iz materinih protiteles, ki jih otrok dobi preko placente ali kasneje preko

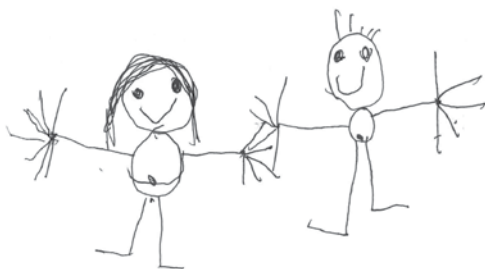
Hiša je majcena
Sega pa do neba
Rastemo v njej smeje
VRTEC ji je ime.

Pričelo se je novo šolsko leto 2015/16. Stavbe našega vrtca Šempeter so se napolnile s smehom, malo tudi z jokom in otroškim vrvežem.

Ne pozabimo, da je otrokova osnovna naloga IGRA skozi katero raziskuje svet okoli sebe in si pridobiva nove izkušnje in znanja.

Dragi starši, za dober in uravnotežen razvoj otroka je pomemben pozitiven partnerski odnos med Vami in nami strokovnimi delavci. Zaupajte nam!

Želim Vam in vašim otrokom veliko prijetnih uric v naši družbi.

Pom. ravnateljice za vrtec
Matejka Kandus, dipl. vzg.

Napotki pediatriinje ob vstopu naših malčkov v vrtec

Starši, ki prvič vpisujemo otroka v vrtec, se srečujejo z različnimi težavami in vprašanji. Skrbi nas, kako se bodo naši malčki vključili v skupino, kakšne bodo morda posledice same spremembe in skrbi nas za njihovo zdravstveno stanje. Namreč starši, ki imajo otroke že v vrtcu, nas velikokrat opozarjajo, da se moramo pripraviti, saj so otroci prvih nekaj mesecev veliko bolni. Ali je to res ali ni, smo povprašali Martino Soban, dr. med., specialist pediatrije, ki nam je poleg obrazložitve podala tudi nekaj koristnih nasvetov.

materinega mleka. Že v prvih mesecih življenja pa se "pasivna" zaščita zmanjšuje.

Imunski sistem otroka se krepi prav s stikom s patogeni, torej virusi, bakterijami ali glivicami. Tudi cepljenja, ki jih otrok opravi v prvem letu življenja in kasneje, jačajo imunski sistem.

Seveda bi bilo zmotno otroka namenoma izpostavljati nalezljivim boleznim, da bi si tako okrepil imunski sistem. Iz izkušenj lahko povem, da so otroci, ki prvič prestopijo prag vrtca po enem letu starosti, pravi "srečneži" v primerjavi z vrstniki, ki so morali iz takšnih ali drugačnih razlogov v vrtec že pred ali ob dopolnjenem letom starosti. Domače varstvo tudi do drugega ali tretjega leta prav nič ne prikraja otroka pri njegovem psihičnem, socialnem, govornem ali gibalnem razvoju, vendar je največkrat to težko izvedljivo.

Je obdobje vstopa otrok v vrtec povezano tudi kakorkoli z alergijami?

Načeloma med alergijami in vstopom v vrtec ni direktne povezave. V prvem letu starosti so prisotne predvsem alergije na hrano ali prehranske izdelke (kravje mleko, jajca, pšenica, drevesni oreščki, soja, arašidi, ribe ali morski sadeži), alergije na inhalatorne alergene (pelodi, pršice, spore plesni in živalska dlaka) se razvijejo kasneje, običajno po 4. letu starosti. Velikokrat alergija na prehranske

alergene v zgodnjem otroštvu preide v alergijo na inhalatorne alergene, ki se lahko nadaljuje tudi v odraslo dobo in to imenujemo "alergijski pohod". Za vse alergije je značilno, da se lahko ob stresnih situacijah poslabšajo, kar po izkušnjah sodeč velja predvsem za alergije na prehranske alergene in z njimi povezan atopijski dermatitis. Neposredno torej lahko ob vstopu v vrtec zaznamo poslabšanje simptomov alergije.

Kako lahko starši sami preprečijo, da njihov otrok pogosto zboleva?

Otroci v predšolskem obdobju lahko prebolijo tudi 9 ali celo več okužb zgornjih dihal (navadni prehladi, okužbe srednjega ušesa, okužba grla in zgornjih dihalnih poti) v enem koledarskem letu, kar pomeni praktično lahko tudi eno ali celo več okužb v enem mesecu.

Veliko lahko naredimo za preprečitev in zdravljenje teh bolezni starši sami. V prvi vrsti bi omenila zdravo in pestro prehrano malčka, v katero sodita tako sezonska zelenjava in sadje kot tudi meso in ribe. Izogibati se je potrebno sladkorju (sladke pijače, sladice, bonboni in čokolade) ter maščobam (svinjsko meso, maslo, margarina in majoneza). Če bomo v prehrano malčka vnesli dovolj mineralov in vitaminov, nam ne bo potrebno posegati po prehranskih dopolnilih, ki jih dobimo na lekarniških policah.

Poleg tega je pomembno, da otroka pričnemo že zgodaj učiti osnovnih

higienskih pravil in predvsem umivanja rok. S tem bomo otroku lahko prihranili kakšno okužbo in sebi kakšno neprespano noč.

Ob vsakem prehladu ima velik pomen temeljito čiščenje noska s fiziološko raztopino in nosnimi aspiratorji.

V primeru gnojnega izcedka iz oči je pomembno, da otroka par dni zadržimo v domačem varstvu, saj bomo le s primerno higieno uspeli najhitreje zatreti okužbo.

Velikokrat pa kljub vsej dobri volji in vsej vnemi, ki jo starši posvečamo otrokovemu zdravju, le ne gre brez prehranskih dopolnil. V lekarnah in specializiranih trgovinah imamo na razpolago tako vitaminske dodatke kot tudi druge dodatke za krepitev imunskega sistema (imunoglukani, Echinacea, ...). Smiselno je uživati le en sam preparat naenkrat in v okviru priporočene dnevne doze.

Na koncu bi poudarila še to, da bolni otroci ne sodijo v vrtec in da lahko mi starši v prvi vrsti veliko prispevamo k manjši obolevnosti otrok.

Upam, da smo vam postregli s koristnimi informacijami, pediatriinji Martini Soban se zahvaljujemo za vse koristne nasvete, vam pa želimo miren in prijeten vstop v vrtec, predvsem pa veliko zdravlja!

Lara Soban

Bogati glasbeni, likovni in filmski programi na Goriškem

September je tu in s tem tudi začetek nove sezone Kulturnega doma Nova Gorica. Ta je letos še posebej slovesno obarvana, saj je jubilejna: 35. V vseh teh letih neprekinjenega in rastočega delovanja se je javni zavod uveljavil kot osrednje kulturno središče širšega goriškega območja, ki s svojimi koncertnimi programi, razstavno dejavnostjo in projekcijami umetniškega filma omogoča doživljanje umetnosti vsem generacijam obiskovalcev.

Pisana paleta različnih programov, med katerimi imajo nekateri že večdesetletno tradicijo, dve dvorani s sodobno opremo za zahtevnejše prireditve in filmske projekcije ter v pregled aktualnega dogajanja na področju sodobne vizualne umetnosti usmerjena Mestna galerija Nova Gorica, vse to umešča Kulturni dom Nova Gorica v sam

vrh slovenskih kulturnih prizorišč, ki nepogrešljivo bogatijo svoje bližnje in daljne okolje, hkrati pa ponujajo vrsto priložnosti za uveljavljanje tako tujih kot domačih ustvarjalcev, med katerimi najdemo tudi ustvarjalce iz občine Šempeter-Vrtojba. Naj omenimo le violinistko Mihelo Breclj, ki se je lani predstavila s simfoničnim orkestrom FVG Mitteleuropa, skupino Singgirls, pod vodstvom Mojce Maver Podbersič, ki je na odru velike dvorane zapela s Tinkaro Kovač in gospel divo Sherrito Duran ali pa likovne umetnike, kot so Matjaž Prešeren, Metka Erzar oziroma Primož Bizjak, ki so se s svojimi deli predstavili v mestni galeriji.

Glasbeni abonma z vrhunsko orkestralno, komorno in zborovsko glasbo, **Grajske harmonije**, **Glasba z vrtov sv. Frančiška** in drugi

glasbeni programi, ki jih tekom leta oblikujemo, so Kulturni dom Nova Gorica uveljavili kot tretje najpomembnejše slovensko koncertno središče. Premišljen **program Mestne galerije Nova Gorica** in umetniška zbirka, v kateri so zastopani uveljavljeni domači in tuji ustvarjalci, pa uvrščata galerijo med odmevna slovenska referenčna razstavna prizorišča.

Ob tem seveda ne gre pozabiti, da je mala dvorana edina kinodvorana na tem območju, ki goriški prostor bogati z večnimi klasikami, novitetami in filmi, ki so zaznamovali najpomembnejša svetovna festivalska platna. **Filmsko gledališče**, **Filmski vrtljak**, **Komedija na platnu** so samo nekateri od ciklov, ki si jih boste lahko ogledali ljubitelji sedme umetnosti.

GLASBENI ABONMA

10. oktober 2015

ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE

Anton Nanut, dirigent
Boštjan Lipovšek, rog
Barbara Jernejčič Fürst, mezzosopran
V sodelovanju s festivalom Kogojevi dnevi.

9. november 2015

ZAGREBŠKI SOLISTI (Hrvaška)

Antal Zalai, violina

7. december 2015

CAPPELLA ISTROPOLITANA (Slovaška)

Dušan Sodja, klarinet

18. januar 2016

SIMFONIČNI ORKESTER RTV SLOVENIJA

Radovan Vlatković, rog, dirigent

29. februar 2016

Trobilni kvintet SiBRASS

Gost: Reinhold Friedrich, trobenta

21. marec 2016

Godalni kvartet

ARTIS-QUARTET VIENNA (Avstrija)

18. april 2016

ALEKSANDER GADŽIJEV, klavir

9. maj 2016

ZBOR SVETEGA NIKOLAJA LITJA

Helena Fojkar Zupančič, zborovodkinja

Vpis
abonmajev
2015/16

T 05 33 540 16
E blagajna@kulturnidom-ng.si
W www.kulturnidom-ng.si

FILMSKO GLEDALIŠČE

16. in 20. 10. 2015: **RITEM NOROSTI** Damien Chazelle (2014)

23. in 27. 10. 2015: **VIŠJA SILA** Ruben Östlund (2014)

13. in 17. 11. 2015: **GOLOB JE SEDEL NA VEJI IN RAZMIŠLJAL O ŽIVLJENJU** Roy Andersson (2014)

20. in 24. 11. 2015: **ŠE VEDNO ALICE** Richard Glatzer in Wash Westmoreland (2014)

11. in 15. 12. 2015: **LEVIATAN** Andrej Zvjagincev (2014)

18. in 22. 12. 2015: **KOSEC** Zvonimir Jurić (2014)

8. in 12. 1. 2016: **PHOENIX** Christian Petzold (2014)

15. in 19. 1. 2016: **THEEB** Naji Abu Nowar (2014)

22. in 26. 1. 2016: **OBLAKI NAD SILS** Mario Olivier Assayas (2014)

29. 1. in 2. 2. 2016: **AMATERJI** Hans Petter Moland (2014)

12. in 16. 2. 2016: **SELMA** Ava DuVernay (2014)

19. in 23. 2. 2016: **G. TURNER** Mike Leigh (2014)

4. in 8. 3. 2016: **PLEME** Miroslav Slabošpicki (2014)

11. in 15. 3. 2016: **POPOLN DAN** Fernando León de Aranoa (2015)

18. in 22. 3. 2016: **DALEČ OD LJUDI** David Oelhoffen (2014)

1. in 5. 4. 2016: **45 LET** Andrew Haigh (2015)

8. in 12. 4. 2016: **ŠIŠKA DELUX** Jan Cvitkovič (2015)

15. in 19. 4. 2016: **EVEREST** Baltasar Kormákur (2015)

Ne nazadnje pa je potrebno omeniti še posebno ponudbo – kulturnovzgojne programe, ki jih v Kulturnem domu Nova Gorica pripravljamo v okviru **Glasbene mladine Nova Gorica, Otroških likovnih ustvarjalnic in Šolskega filmskega programa**, s katero skrbimo za dodatno izobraževanje učencev in mentorjev na področju kulturnih dejavnosti. Veliko število izvedenih programov, ki se jih radi in pogosto udeležujejo tudi učenci ter dijaki iz vzgojno-izobraževalnih ustanov, delujočih v občini Šempeter-Vrtojba, pričajo o veliki naklonjenosti ravnateljev in pedagogov ter o podpori lokalne skupnosti.

Med približno 400 dogodki, ki jih vsako leto pripravi enajst zaposlenih, boste gotovo našli tudi katerega zase, saj so tudi za 35. sezono pripravili bogat in raznolik program, ki si ga lahko podrobneje ogledate na www.kulturnidom-ng.si. Ne spreglejte niti možnosti nakupa abonmajskih vstopnic, ki omogočajo kar nekaj ugodnosti. Vabljeni torej, da si v teh negotovih in duhovno vse bolj osiromašenih časih podarite nekaj kulture, malo sprostitev, kanček uživanja ter prgišče sreče, tako da se skupaj prijatelji podate na pot odkrivanja najglobljega sporočila lepega v umetnosti.

Kulturni dom Nova Gorica

Literarna druženja v Dvorcu Coronini

“Pogrešani soprog” – nova predstava Gledališke skupine KUD Šempeter

Gledališka skupina KUD Šempeter pri Gorici je spomladi pripravila novo gledališko predstavo z naslovom **Pogrešani soprog**, avtorice **Sandre Devetak**. Predstava, ki jo je zrežiral dramski igralec **Gorazd Jakomini**, je doživela premiero 13. junija letos v Kulturni dvorani v Šempetru. Sledila je repriza v Šempetru ter gostovanja v Štanjelu, Ročinju ...

Pogrešani soprog je komična kriminalka z elementi psihološkega trilerja. Gre za žanr, za katerega se amaterske gledališke skupine redkeje odločajo. Zato so bili režiser, igralci in ostali ustvarjalci predstave postavljeni pred svojevrsten izziv. Rezultat je dinamična, morda malce posebna predstava, ki gledalca najprej preseneti, na koncu pa prepriča z zanimivo zgodbo, režijsko celovitostjo in seveda dobro igro nastopajočih.

V predstavi igrajo Majda Arčon, Sandra Devetak, Vlasta Klančič, Tina Krog, Slavko Vižin in Danijel Agrež. Šepetalka in asistentka režiserja je Anita Šumandl, za kostume in scenografijo so poskrbeli Anita Šumandl, Mojca Dugar in ostali

člani gledališke skupine, za zvok in luči skrbi Rok Peric. Avtor glasbe je Mirko Vuksanović.

Sandra Devetak

Kulturno umetniško društvo Šempeter bo v sodelovanju z Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Nova Gorica, organiziralo cikel šestih literarnih druženj pod naslovom Besedovanja, v katerih se bodo predstavili posamezniki in skupine, ki ustvarjajo različna literarna besedila in so jih pred kratkim izdali. Besedovanja bodo potekala ob sredah zvečer, in sicer ob 19. uri v Veliki dvorani dvorca Coronini v prvem nadstropju.

Že 30. septembra bomo poklepetali s kulturno antropologinjo **Tinko Volarič**, ki je pred kratkim je izdala pesniško zbirko *Krožnice večglasnih tišin*. Sledila bodo druženja s pripovednico **Anjo Mugerli** (14.

oktobra), člani **literarne skupine KD Slavec** (4. novembra) člani **literarnega krožka Šent** (13. januarja), domačinko **Miljano Cunta** (24. februarja) in članov **Bralnega kluba Elektrotehniške in računalniške šole Nova Gorica**, ki jih literarno usmerja njihova mentorica profesorica Bojana Rešič Modrijančič (9. marca).

Vljudno vabljeni vsi ljubitelji besedne umetnosti. Vstop na Besedovanja je prost.

Majda Arčon

Kdo ve ...?

Kako bi poimenovali skromnega fanta odprtega duha, ki ceni vse življenjske priložnosti in vsakodnevne malenkosti? Drznega glasbenika, ki išče pravo noto na klavirju, v zadnjem času pa se spogleduje tudi s harmoniko? Sokrajana, na katerega smo ponosni, na lokalnih odrih pa vedno veseli?

To je Gregor Spačal.

Gregor, kako bi sebe opisal v prvi vrsti: kot človeka, ki kaj najraje počne v svojem življenju?

Glasba je zame vsekakor na prvem mestu od nekdaj, čeprav trenutno večino časa namenim študiju, ki nikakor ni z glasbo povezan, saj študiram na Pedagoški fakulteti v Ljubljani za učitelja matematike in računalništva. Veliko časa pa preživim tudi s prijatelji.

Od kdaj se ukvarjaš z glasbo?

Glasbeno šolo sem začel obiskovati v starosti 9 let. Moji starši pa poudarjajo, da sem svoje glasbeno navdušenje izkazoval še mlajši, ko sem iskal ritem s tolčenjem po različnih predmetih in igranjem otroškega klavirja in majhne kitare. Prav je tudi, da priznam, da vpis na glasbeno šolo ni bil posledica velike želje po igranju inštrumenta, temveč želje slediti vsepovsod starejšemu bratu (smeh). Brat se je učil igranja kitare, sam pa sem poprijel po tipkah klavirja, nad katerimi sem se navdušil doma. Po zaključku osnovne šole sem se glasbeno izobraževal na Srednji glasbeni in baletni šoli Ljubljana.

Nad glasbo te je v prvi vrsti navdušil brat. Sta vam glasbeno navdušenje in talent zapisana v genih?

Mama je sicer obiskovala glasbeno šolo, a le za krajši čas, tata pa nikdar. Oba pa sta že dalj časa pevca v

Mešanem pevskem zboru Ciril Silič Vrtojba. Vedno sta gojila željo po glasbenem udejstvovanju, in prav to željo in navdušenje sta prenesla na svoje sinove ter nas posledično na izbranih glasbenih poteh tudi vedno podpirala.

Igraš še kakšen drug inštrument? Si tudi vokalno močan?

Igram tudi na orgle, katerih igranja me je naučil domačin Uroš Cej. Igranje slednjih je bilo zame čisto naključje, saj sem nadomestil Uroša pri igranju orgel na cerkvenem koru v Vrtojbi. Priznam, da sem ponavljal tudi za bratom (smeh) in se posledično naučil brenkanja na kitaro. V življenju sem poprijel prav za vsak inštrument, za katerega se je pojavila priložnost. Trenutno se učim igranja na harmoniko. Iz vsega tega je lepo razvidno, da me ni strah izzivov. Med leti 2012–2015 sem opravil tudi tečaj solo petja, vendar vokalno se ne rad izpostavljam, kot

solist pa še manj, saj nisem rad v središču pozornosti. V bendu kot back vokalist pa kar gre ...

Ali obstajajo razlike med glasbo, ki jo rad izvajaš, in med glasbo, ki jo rad poslušаш?

Razlika obstaja predvsem zato, ker poslušam bolj ali manj vse zvrsti. Kot glasbenik se držim načela, da lahko kritično gledam na določeno zvrst glasbe, vendar menim, da je prav vsaka zvrst lahko dobra oz. vredna poslušalca in ustvarjalca. Kot vsi otroci sem tudi sam najraje poslušal Čuke in podobne glasbene skupine, v najstniških letih pa me je brat navdušil nad rock in metal glasbo. Trenutno me glasbeno ustvarjanje veže na rock'n'roll in pop glasbo, najraje pa poslušam rock.

V katerih bendih in drugih glasbenih zasedbah sodeluješ in si sodeloval v preteklosti?

Trenutno sodelujem s tremi bendi: z Radiowave že 4 leta igramo skladbe za veselice, predvsem joga-rock pesmi, zadnjih nekaj mesecev sodelujem tudi z mladim pevcem Alexom Volaskom, največ časa pa od letošnjega februarja preživim z glasbeno skupino Sam's Fever. V preteklosti sem sodeloval predvsem z lokalnimi pevskimi zbori (Mešani pevski zbor Ciril Silič, Mladinski pevski zbor Šempeter-Vrtojba itd.), raznimi orkestri, pevci in instrumentalisti. Tekom glasbene kariere so se pojavile in verjamem, da se še bodo, številne priložnosti. Vsaka izkušnja je zame edinstvena, vse so enako pomembne, je pa res, da te nekatere bolj zaznamujejo in se ti bolj vtisnejo v spomin.

V zadnjem času veliko nastopaš z glasbeno skupino Sam's Fever in z mladim pevcem Alexom Volaskom. Kaj je posebnost glasbene skupine Sam's Fever? Kaj te je pritegnilo v sodelovanje z Alexom?

Z bendom Sam's Fever sem začel bolj ali manj po srečnem naključju. Prijatelj iz srednješolskih vrst me je povabil v to rock'n'roll zasedbo. Od našega prvega srečanja, katerega so preostali člani poimenovali vaja, jaz pa avdicija, se je vzpostavila med nami prava energija. Skladbe so sicer Elvisove, vendar jih poskušamo vselej toliko predelati, da vnesemo nekaj svojega, nekaj avtentičnega

in da posledično uživamo v njej. Tako smo se avgusta letošnjega leta udeležili 14. evropskega Elvis festivala v Bad Nauheimu v Nemčiji in prepričljivo pometli s konkurenco. Z zmago smo si zagotovili otvoritveni nastop na koncertu TCB-benda, Elvisovega spremljevalnega benda v 70. letih, ter samostojnega koncerta v okviru 15. evropskega Elvis festivala v naslednjem letu.

Alex Volasko je zelo mlad in še nov na slovenskem glasbenem prizorišču, vendar kljub njegovi starosti je zelo resen, zagnan in kvaliteten glasbeni izvajalec. Tudi sodelovanje z njim se je dogodilo po naključju, spoznal sem ga namreč pri snemanju zgoščenke s skupino Sam's Fever. V bendu se vzpostavi kolektivno vzdušje, gre za bolj ali manj homogeno skupino, kjer člani skupaj počnejo stvari, skupaj ustvarjajo, pri Alexu pa gre za solo ustvarjalca, kjer ostali nimamo toliko maneverskega prostora. Lahko bi dejal, da te takšen način nekoliko utesnjuje, po drugi strani pa je lepo in sproščeno, saj odigraš le zapisane note.

Študij in glasbena dejavnost te vežeta predvsem na Ljubljano. Občani občine Šempeter-Vrtojba pa se sprašujemo, kaj te veže na tvoj domači kraj?

Biti doma bo zame vedno nekaj posebnega, predvsem zaradi ljudi, ki me tako ali drugače obdajajo. Kot primer naj povem, da že 10 let igram na koro v cerkvi v Vrtojbi in ko obiščem nedeljsko mašo in se odpravim za orgle, so tam vedno gospe, ki mi namenijo nasmešek, ob

velikih praznikih pa tudi čokolatin (smeh). Gre za malenkosti, ki mi polepšajo dan. Tako je tudi z ljudmi v ostalih pevskih zborih. Redno sem v njihovi družbi. Naj poudarim, da zaradi njih sem danes to, kar sem. Če njih ni, nimaš s kom sodelovati in posledično se ne moreš kvalitetno razvijati in izpopolnjevati.

Zaupaj nam svoje načrte za prihodnost ...

Zaenkrat je v prvem planu zaključek študija. Diplomski nalogi, ki je ravno v nastajanju, sledi še študij na magistrski ravni in ne nazadnje iskanje službe. Na glasbenem področju pa ostajam bolj odprt, saj je glasbeni svet nepredvidljiv. Prav glasba mi pogosto poruši zastavljene plane, saj se zavedam, da mi slednja predstavlja primaren vir dohodka. Ker si želim predvsem umirjenega življenje in samostojnosti, se zavedam, da je dokončanje šolanja ključnega pomena.

Tanja Peloz

Alen Šraj, vinski svetovalec z bogato zbirko vrhunskih slovenskih in svetovnih vin

Že pri osmih letih se je Alen dokazal kot dober natak, ki je pri rosnih 23-ih letih postal vodja vsem zelo poznane restavracije Mark. Danes Hitov F&B manager, sommelier 3. stopnje in lastnik zelo bogate zbirke svetovnih vin, med katerimi najdemo tudi vina, ki jih na tržišču ni več. Poleg organiziranosti, resnosti in profesionalnosti, je Alen velik strokovnjak na svojem področju, kar dokazujejo številne nagrade na tekmovanjih sommelierjev in kulinarike. Njegovi prijatelji pa ponosno pripovedujejo, kako jih vedno preseneča, ko z enim samim požirkom vina do potankosti ugotovi letnico, stopnjo alkohola in poreklo.

Alenovo prvo kulinarčno tekmovanje, kjer je prejel srebrno medaljo.

Najin pogovor bi rada začela s tvojo kariero, ki je zelo barvita in za mladega fanta že zelo bogata. Prihajaš iz družine gostincev, tvoja nona je bila lastnica zelo poznane gostilne Rezka na Ajševici, kjer si se tudi sam prvič srečal z gostinstvom, kako se spominjaš tega obdobja in kaj ti je to obdobje dalo?

Spomnim se, da se je vse skupaj začelo, ko mi je bilo osem let, ko sem začel z delom v strežbi in nona mi je ob tej priložnosti dala izdelati natakarska oblačila: hlače, srajčko, metuljček in telovnik. Bil sem nekakšna atrakcija za goste. Iz

igračkanja je z leti zadeva postajala vse bolj resna.

Že kot dijak si začel z delom v restavraciji Lipa v Šempetru, ki zate ni bilo le preprosto delo ampak nekaj več. Poleg gostinstva si se tukaj srečal tudi z vini in v tem obdobju si postal sommelier 2. stopnje. Kako si spoznal, da je to tisto, kar te veseli in osrečuje in kdo ali kaj je "krivec", da si danes ti sommelier na visokem nivoju?

Glavni "krivec" za moje razkrite hobi je moj prvi šef, moj karierni mentor, ki je zame kot starejši brat, Sebastijan Pintar, ki je bil takrat vodja strežbe v restavraciji Lipa, kjer sem delal. Navdušen sem bil nad njegovim načinom dela in znanjem in skušal sem ga posnemati na vsakem koraku. Ko je tudi on opazil mojo zagnanost in talent, se mi je začel vedno več posvečati in me seznanjati s stvarmi, ki so mi bile sprva tuje, kot je vino in poglobljanje v samo vinarstvo. Takrat je bilo zame prepoznavanje vin tuje in on mi je odprl vrata v nov svet, ki mi je postajal iz dneva v dan bolj všeč. Sam sem si želel obiskovati tečaj za sommelierja in to je bila tudi Sebastijanova želja in glede na občudovanje, ki sem ga gojil do njega, so bile zame njegove želje svete, zato je bila odločitev, da se vpišem na tečaj zelo enostavna.

Ponujeno ti je bilo mesto vodje restavracije Mark pri rosnih 23-ih letih, kar je za mladega fanta zelo velik preskok in zelo zahtevna funkcija, ki si jo super izpeljal. Poleg vodje restavracije si v tem obdobju postal tudi sommelier 3. stopnje, kar je zate zelo posebna zgodba.

Res je zelo posebna in pomembna zgodba, saj se je sam tečaj odvijal v restavraciji Mark, kjer sem bil takrat vodja. To je bil sploh prvi slovenski tečaj 3. stopnje. Do takrat je bil to moj največji karierni projekt, saj sem moral izpeljati gala večerjo ob zaključku, podelitev, istočasno pa sem se udeležil tudi tečaja. Tistega večera je Slovenija dobila prvo generacijo, 24-ih sommelierjev 3. stopnje.

V vsem tem času si obiskoval tekmovanja, ker si se super izkazal, katera ti bodo ostala za vedno v spominu in zakaj?

Prav vsako tekmovanje je nekaj posebnega in vsa mi bodo za vedno

ostala v lepem spominu. Prvo tekmovalje je za vsakogar nekaj posebnega, saj je zate to nekaj novega in daje te veliko treme. Leta 2006 sem se udeležil gostinskega zbora v Termah Čatež, kjer sem tekmoval v pripravi jedi pred gosti. Po določenih parametrih smo morali sestaviti trihodni meni, vsaka jed je morala biti termično obdelana, skalkulirana do grama natančno in čimbolj elegantno postrežena. Soočil sem se s tisočnimi mislimi, s tremo, popolnoma novim načinom predstavljanja svojega dela pred publiko, komisijo in družino. Spomnim se, da sem se moral na tekmovalju izogibati pogledu svoje mame, ki je od veselja potočila tudi kakšno solzico. Ob tej priložnosti sem osvojil srebrno medaljo, kar je bilo za moje prvo tekmovalje zelo navdušujoče, pozitivno in dobil sem še več energije za sledeča tekmovalja.

V sledečih letih sem se odločil, da se bom preizkusil v tekmovaljih sommelierjev – vinskih svetovalcev. Na teh tekmovaljih, moram priznati, da sem bil še bolj uspešen kot na prvem - kulinaricnem, tako da sem kar trikrat zapored osvojil zlato medaljo.

Kako se sommelier pripravi na tekmovalja?

Priprave so zelo dolge in so fizično in psihično zelo zahtevne. Samo tekmovalje zajema ogromen del teorije in praktični del, kjer gre za opis do treh vin, spajanje vina in hrane ter degustacijo raznih sirov in kruha. Priprave zajemajo učenje iz literature in zapiskov in seveda poseben trening organoleptičnih čutil. Pri opisu vina obstajajo točno določena pravila in parametri, katerih se sicer ni potrebno popolnoma držati. Mislim, da so treningi same degustacije najbolj zahtevni, kjer je potrebno resnično napeti možgane in vsa možna čutila, saj nam vsaka niansa v vinu nekaj pove, ampak z dobrim treningom in mentorjem si po pripravah resnično sposoben v požirku vina spoznati letnik vina, stopnjo alkohola in regijo izvora vina. Pa naj povem, da mit o sommelierjih ne drži, sommelier širi kulturo pitja vina in spajanje kulinarike in vina, tukaj pijančevanje odpade.

Sam si tudi velik zbiratelj vin, kdo te je za zbirateljstvo navdušil in kako bi svojo zbirko opisal v nekaj besedah?

Zbiratelj sem postal zelo spontano. Prejemal sem veliko steklenic od dobaviteljev, gostov in prijateljev in ko se jih je nabralo ogromno, sem videl, da mi je zbirateljstvo všeč in sem rekel, da naredim svojo zbirko vin, ki jo težko kjerkoli najdeš. Začel sem tudi sam kupovati vina, ki so nekaj posebnega, ki se težko najdejo in ki niso vsa prav poceni. Zbirka zajema celotno Slovenijo in kar velik del sveta. Ko sem v tujini, vedno najdem kakšno dobro vino, ki ga dodam svoji zbirki. Najstarejša buteljka je francosko vino iz leta 1972. Cenovno pa moja vina zelo nihajo, tako da bi težko rekel, kakšne so cene, saj tem vinom tudi cene iz leta v leto rastejo. Morda bo kdo rekel, da sem nor, ker to delam, ampak vem, da bodo ta vina čez nekaj let imela tudi dvojno ali trojno ceno in to je zame nekakšna naložba. Največ sem za buteljko odštél približno 600 EUR, gre za zelo redko francosko vino, ki ga na tržišču ni več.

Kakšna bi bila tvoja ocena lokalnih vin?

Z lokalnimi vini nimam veliko stika, sem pa naletel že na krasna vina, ki so me prijetno presenetila in po drugi strani me je tudi začudilo, da se takšnih vin ne promovira, stekleniči in ne skuša prodajati. V vsaki dobri stvari je priložnost, ki se jih pri nas premalo izkorišča.

Te prijatelji vinarji kdaj vprašajo za oceno vina, ki ga sami izdelajo?

To je kar pogosta praksa. S kolegi sommelierji smo velikokrat vabljeni v kleti, na festivale in prireditve in velikokrat nas sprašujejo za mnenja. Vinarji vedo, da imamo določena znanja in nenazadnje to tudi prodajamo in naše mnenje jim veliko pomeni.

Zadnjih pet let si začel s pisanjem nove zgodbe, ko si sprva postal vodja stredbe v Hitovem Parku, pred kratkim pa si postal Hitov F&B manager, vodja gostinstva Parka, Perle, Lipe in Sabotina in verjamem, da ti znanje o vinih veliko pomaga v svojem delu. Kako ocenjuješ razgledanost mladih o vinih in kulturi pitja?

Sommelier 3. stopnje.

Težko vprašanje ... Srečujem na tisoče različnih ljudi in o tej temi imam malce deljena mnenja. Če se osredotočim lokalno, na svoje domače okolje, bi lahko rekel, da je razgledanost pri mladih zelo skržena in omejena. Na žalost se tukaj vino uporablja v vse druge namene, kot pa za degustacijo, preizkušanje in iskanje nečesa novega. Srečujem pa tudi zelo perspektivne mlade ljudi, ki jih to zanima in so pripravljeni širiti naše poslanstvo. Resnično si želim, da bi se sploh v naši občini razširila kultura vina in samega pitja.

Naši občini bi lahko rekli vinorodna občina, saj imamo ogromno trt in samega pridelovanja vina, kako bi kot izkušen vinski mojster ocenil ali komentiral naše vinorodno stanje?

Naše vinorodno stanje je zelo žalostno, predvsem me boli, ker imam iz svoje hiše pogled na celotne Vrtojbensko-biljenske griče in njihovo stanje ni takšno, kot bi moralo biti. Tukaj imamo ogromno perspektivo in veliko bi lahko naredili, kot se je nekoč že delalo. Na žalost tukaj srečam preveč neurejenih vinogradov. Mislim, da bi predvsem velike kleti, kot je Vipavska, lahko izkoristile ta ogromen prostor in iz njega pridelale vrhunska vina, ki bi jim jih zavidala celotna Slovenija, kot je bilo nekoč. Podnebje in mikroklima sta zelo primerna za pridelavo vrhunskih vin, a žal je to območje neizkoriščeno.

Lara Soban

Matjaž Prešeren

Jesensko številko glasila krasi fotografija profesionalnega fotografa iz Šempetra, Matjaža Prešerna, ki je študij fotografije dokončal na Mednarodni umetnostni univerzi v Benetkah. Svojo profesionalno pot je začel z izdelavo kataloga za Gostol in jo nadaljeval za vsa večja podjetja na slovenskem in jugoslovanskem trgu.

Ob ustanavljanju reklamnih agencij v Sloveniji je Matjaž sodeloval prav z vsemi in svojo ljubezen do fotografije in profesionalnost nadgrajeval tudi na umetniškem področju. Leta 1986 je pričel s ciklom "Fadeaway reality", ciklom fotografij, ki izgleda na prvi pogled prava predelava, v resnici pa so to fotografije v realnem svetu. S pomočjo raznih pripomočkov in pravo postavitvijo predmetov v prostoru je fotografu uspelo ustvariti vtis predelanih fotografij. Umetniško pot je nadaljeval s ciklom "Prezrti pogledi", kjer je akt v

prvem planu in ker je tukaj uporabil photoshop za predelavo fotografij, si je lahko privoščil več fantazije in tako so fotografije svobodnejše. Njegov zadnji cikel fotografij nosi naslov "Beneške zgodbe" in avtor poudarja, da se zgodbe nadaljujejo. Gre za kombinacijo studijskega in naravnega fotografiranja, kjer se fotografiji združita v zelo realno podobo, ki je še same Benečane presenetila. Spraševali so se, kako je mogoče, da je v Benetkah fotografiral akt in na fotografiji ni nobenega mimoidočega. Z željo ustvarjanja pravega realizma je avtorju uspelo prepričati tudi znanega režiserja Tinta Brassa, ki je Matjažev velik občudovalec.

Fotografija Šempetra, ki krasi našo naslovnico, pa je nastala ob

preizkušanju izposojenega objektivna z zmesjo občutkov v avtorjevem srcu: "V tistem trenutku sem naredil to, kar je bilo v mojem srcu."

Matjaž Prešeren ima od leta 1997 lastni fotografski studio, v katerem nastajajo številne umetnine, za katere bomo še veliko slišali. S fotografijo bo nadaljeval celo življenje, saj je to njegova velika ljubezen in seveda "Beneške zgodbe" se nadaljujejo.

Lara Soban

Beneške zgodbe.

Prezrti pogledi.

Fadeaway reality.

Čas za ples!

V domači Plesni šoli Rebula iz Šempetra so se na novo sezono dobro pripravili. Plesne zvrsti, ki že 35 let zadovoljujejo številne okuse in navdušujejo vse generacije, so še obogatili s številnimi novostmi. Izbor plesnih programov, skupin in zvrsti bo s to sezono še bolj pester.

Igriv in strokoven program za najmlajše

Predšolske otroke vabijo v plesni vrtec, kjer otroci med 4. in 6. letom starosti skozi zanimive plesno-gibalne igrice razvijajo motorične sposobnosti, izboljšujejo orientacijo v prostoru, pridobijo občutek za ritem ter se naučijo prvih plesnih korakov. Šolarji se lahko pridružijo plesnim programom, kjer se učijo plesnih korakov različnih zvrsti, od hip-hopa, zumba, orientalskega plesa, do latina in show plesov. Pridobljeno znanje šolarji vsako leto predstavijo na tekmovanju Plesne zveze Slovenije, na Šolskem Plesnem Festivalu. V

plesni šoli snujejo tudi novo skupino, namenjeno otrokom med 5. in 9. letom starosti, ki bi se radi spoznali z baletnimi osnovami. Te pripomorejo k pravilni drži, pomembno prispevajo k razvoju koordinacije in so hkrati odlično izhodišče za razvoj občutka elegantnega giba.

Ples in sprostitvev za vse generacije

Ples ni le gibanje, ampak sprostitvev in zabava obenem. Da bi kar najbolj ustregli in izpolnili pričakovanja tudi najbolj zahtevnih, so doslej že izvajali pisano paleto programov in tečajev, kot so zumba, orientalski ples, ameriški swing in vrsto družabnih plesov. S septembrom se ponudba razširi še s solo salso, salso in bachato v paru, argentinskim tangom ter hip hopom za mame.

Ples za vse priložnosti

Da se učenje in ples ne zaključita ob koncu plesne ure ter da imate

naučeno kje utrjevati, organizirajo plesne večere, ki so bili doslej dobro sprejeti in še bolj obiskani. Posebno pozornost posvečajo plesnim pripravam pred valetami in maturantskimi plesi, vse več mladoporočencev jim zaupa pripravo koreografije za prvi poročni ples.

Zakaj ravno Plesna šola Rebula?

Ker je ples njihov način življenja. To potrjuje dolga tradicija delovanja, ki je od leta 1980 nedvomno prinesla veliko mero znanja in bogato mero izkušenj. Prepričani so, da lahko prav vsak uživa v plesu, le spodbuda in motivacija morata biti pravi. Pravijo, da nič ni lepšega od zadovoljnih plesalcev, ki jim svoj korak zaupajo že vrsto let. Profesionalni in licencirani plesni učitelji pod vodstvom Andreja Rebule, ki ima za sabo uspešno vrhunsko plesno kariero, skrbijo za to, da ples prinesejo v vaše življenje, in se trudijo, da tam ostane in postane del vas.

Bi tudi vi zaplesali?

Tečaje po svojem okusu lahko najdete v Novi Gorici, Vrtojbi, Ajdovščini in Sežani. Na novi spletni strani www.rebula.com le poiščite plesni program, ki vam najbolj ustreza, in si zagotovite svoje mesto z vpisom na info@rebula.com ali preprosto pokličite 041 536 707.

Andreja Gregorič

Vse je mogoče ...

Pri 21-ih letih je Tomi Činej petkratni svetovni prvak v break-danceu, učitelj, žirant, motivator in lastnik svoje kolekcije motivacijskih majic. Ko sem poklepetala z njim, sem poleg vsega naštetega videla fanta polnega zelo bogatih življenjskih izkušenj, ki je prepotoval že pol sveta, razgledan in poln pozitivne energije, ki je v njegovi bližini zelo nalezljiva. Ker njegovi nastopi očarajo publiko doma in po svetu in njegove misli motivirajo vsakogar, vam Tomija predstavljamo skozi simpatičen klepet.

Tomi, zanima me, kako si spoznal break-dance in kam segajo sami začetki tvoje plesne kariere?

Doma smo veliko gledali italijansko televizijo in spomnim se, da so leta 2003 predvajali oddajo Saranno famosi in med vsemi talenti smo opazili breakerja, ki je mene in moja dva brata zelo prevzel, tako smo vse njegove nastope posneli na kaseto in jih gledali z velikim občudovanjem. Na domačem kavču smo ga začeli oponašati in skušali smo ponoviti njegove gibe. Hitro po tem smo se udeležili tečaja v Novi Gorici, pod vodstvom Borisa Dužiča, kjer smo se resnično prvič srečali s pravim breakanjem. V letu 2005 smo se z lastnikom novogoriškega Marca Pola dogovorili, da mu v zameno za dvorano zlagamo drva in dejansko smo tam začeli našo samostojno pot, čeprav nismo imeli veliko znanja le veliko željo. Takrat sem naredil tudi največjo investicijo, ko sem sosedu dal svojo ruto v zameno za njegovo čelado za kajak in se z njeno pomočjo v enem dnevu naučil narediti deset obratov na glavi. Če zmorem deset obratov, sem rekel, lahko naredim še ogromno več in tako se je vse začelo,

s preprosto radovednostjo, česa sem sposoben.

Trenirati ste začeli vsi trije bratje, kako ste kot bratje sodelovali in se organizirali?

Ko smo bili majhni, smo se kdaj pa kdaj tudi sprli in nekega dne mi je rekla nona: "Ne kregaj se z njim, ker je tvoj brat!" Njene besede so me zelo zadele in od tistega trenutka se z bratoma ne kregam več. S samim breakanjem smo začeli vsi trije v istem trenutku in mislim, da je bil Edi takrat največji potencial, Teo pa je hitro prevzel vlogo prvega managerja. V Novi Gorici smo si sprva uredili garažo, ki je bila za vse tri premajhna, zato smo pripravili urnik treningov za vsakega od nas. Za takratno starost smo bili res zelo organizirani in stvar smo vzeli vsi zelo resno.

Tekmoval in nastopal si že skoraj po celem svetu in si petkratni svetovni prvak v break-danceu. Katera nagrada ali priznanje je v tvojih očeh najpomembnejša?

Prav vsako tekmovanje je pustilo svoj pečat in dejstvo, da sem petkratni svetovni prvak mi veliko pomeni. Leta 2011 sem bil povabljen v Turčijo na Red Bull BC one, eno najbolj profesionalnih tekmovanj v break danceu. Bil sem prvi Slovenec, ki je bil povabljen na to tekmovanje in med drugim sem bil še najmlajši. Takoj po tem sem bil povabljen na tekmovanje v Kanado, kar je bil zame še en ogromen preskok, saj sem prvič sam potoval čez lužo. V mladosti sem bil zelo sramežljiv in tih in vsa ta potovanja in tekmovanja so me veliko naučila, poleg tega, da govorim veliko tujih jezikov, sem postal zelo komunikativen in v veliko veselje mi je spoznavati nove ljudi, kulture in se od vseh nekaj novega naučiti.

Poleg tega, da tekmuješ, si tudi trener in to ne le doma, ampak kar po celem svetu. Kot že povedano, si obiskal že ogromno držav in spoznal ogromno ljudi. Kaj vse ti dajejo tvoja potovanja poleg plesa seveda?

Ko sem začel potovati, mi je bil prvi izziv ta, da sploh do nekega kraja pridem, da se znam za vse sam dogovoriti in si organizirati potovanje in seveda da domov prinesem ključke, denarnico in telefon, kar doma zelo rad kam založim ali kje pozabim. Spoznaval sem ogromno novih ljudi, ki sem jih sprva samo poslušal, saj o sebi nisem veliko govoril in vse njihove informacije sem filtriral in srkal nova znanja. Prav od vsake osebe se veliko naučim in iz vsakega potovanja pridem z novimi idejami, kako uspeti in biti srečen. V tujini se tudi vedno spomnim, kako je Slovenija bogata dežela, z zelo zanimivo kulturo, na katero smo premalo ponosni.

Kaj ti pomeni poučevanje nečesa, kar imaš tako rad, da je to tvoj način življenja?

Sprva sem se skozi ples želel dokazati družbi, saj sem bil velikokrat tarča posmeha in sem želel dokazati, da nekaj znam in zmorem. Občutek imam, da delam in delim nekaj dobrega, saj v prvi vrsti nočem biti učitelj, ampak motivator in skozi motiviranje učencev veliko naredim, saj jim hočem dokazati, koliko smo ljudje sposobni. Vedno pravim, da, če smo se kot otroci naučili hoje, se lahko naučimo vsega, kar želimo. Rad povežem filozofijo z vajami, ki jih delamo, in vidim, da je tak način uspešen.

Videli smo te, kako si nastopil na koncertu zvezdnice Severine, kakšna izkušnja je bila to zate?

To je zelo kompleksna zgodba, saj sem imel pol leta pred nastopom manjšo krizo, ko sem se veliko pripravljaval na eno izmed tekmovanj in po vseh naporih tekmovanje izgubil in svet se mi je totalno zrušil pred očmi. Po divjem poletju sem brez hujših treningov šel na tekmovanje v Zagreb, kjer sem si zlomil koleno in z zlomljenim kolenom sem tudi zmagal, ampak ponovno sem bil na tleh, saj so se mi negativni dogodki kar vrstili. V tem obdobju se je na vseh radijskih postajah vrtil Severinin hit Italiana in meni je bil energetska bomba in vedno sem si predstavljal, kako bi lahko naredili primerno koreografijo in prav videl sem se, kako se na to glasbo vrtim. Čez čas mi sporočijo, da bom nastopil s Severino, a zadeve mi niso bile čisto jasne, saj ni bilo nič podrobno dogovorjeno. Na dan

koncerta sem prišel v dvorano, kjer je bila poleg Severine še celotna plesna ekipa, kratka polna dvorana ljudi in še vedno nisem vedel, kje sem. Dejansko je bila to neke vrste avdicija pred koncertom. Spomnim se, da mi je dal koreograf napotke in ko sem se zavrtel, sem imel občutek, da se je svet ustavil, počutil sem se kot v centru sveta in ko sem odplesal svoj del, mi je dvorana posvetila nerealen aplavz, kar je bila zame še ena potrditev, da sem na pravi poti. Takrat so mi predstavili tudi Severino in odločili so se, da postanem del nastopa in še zanimivo dejstvo - plesal sem prav na njen hit Italiana, ki sem ga prej toliko časa vizualiziral in si ga neizmerno želel izvesti. To je bil zame res en velik dogodek, saj sem bil prvič na koncertu, ampak ne kot obiskovalec ampak kot nastopajoči, pa še Severino sem spoznal. Resnično nepozabni trenutki.

Poleg plesa imaš tudi svojo kolekcijo oblačil?

Ko so se vsi moji vrstniki vpisovali na fakulteto, sem si rekel: "Vsi bodo imeli na koncu diplomu, kaj pa jaz?" Nisem vedel, ali naj študiram ali plešem, a sem prišel do spoznanja, da to, kar bi rad počel, nima fakultete in moram imeti le življenjsko podlago, saj je moja želja, da postanem motivator. Začel sem prodajati opremo za plesalce in zamislil sem si tudi svojo kolekcijo motivacijskih majčk z različnimi motivacijskimi sporočili. Za svoj 20. rojstni dan sem si želel narediti eno super darilo, odpreti sem si želel svojo spletno stran in tako je tudi bilo, vtipkal sem www.imot.si in to je bilo to. Sprva moja kolekcija ni imela imena in ko so me ljudje po imenu spraševali, sem se pošalil, da moja kolekcija nima imena, saj ima sporočilo, a začel sem delati tudi na tem. Spomnil sem se, da, ko sem bil v vrtcu, sem svoje ime napisal po nazaj IMOT in vsi so se mi smejali, pa nisem vedel, zakaj. Sedaj vem, da sem že takrat napisal I motivate in to je postalo ime moje kolekcije.

Česa si najbolj vesel, ko se vrneš domov iz tekmovanj ali delavnic, ki jih vodiš širom po svetu?

Z nonotom sem naredil zemljevid Evrope na leseni podlagi in vsakič, ko pridem domov z veseljem označim nov kraj, ki sem ga obiskal

in seveda takoj grem obiskati stare starše. Moj nono je moja inspiracija, ki mi je dal ogromno v življenju.

Kakšni so tvoji načrti za prihodnost?

Iluzijski je ta, da bom imel nekoč toliko denarja, da bom kupil otok, na katerem bom naredil ogromno stanovanj in nanj pripeljal vse ljudi, ki sem jih v življenju spoznal. Na otoku bomo do konca življenja in uživali maksimalno. To govorim zato, ker nas tempo življenja žene k temu, da ogromno delamo, da preživimo in žal nam ostane premalo časa, ki bi ga lahko posvetili prijateljem.

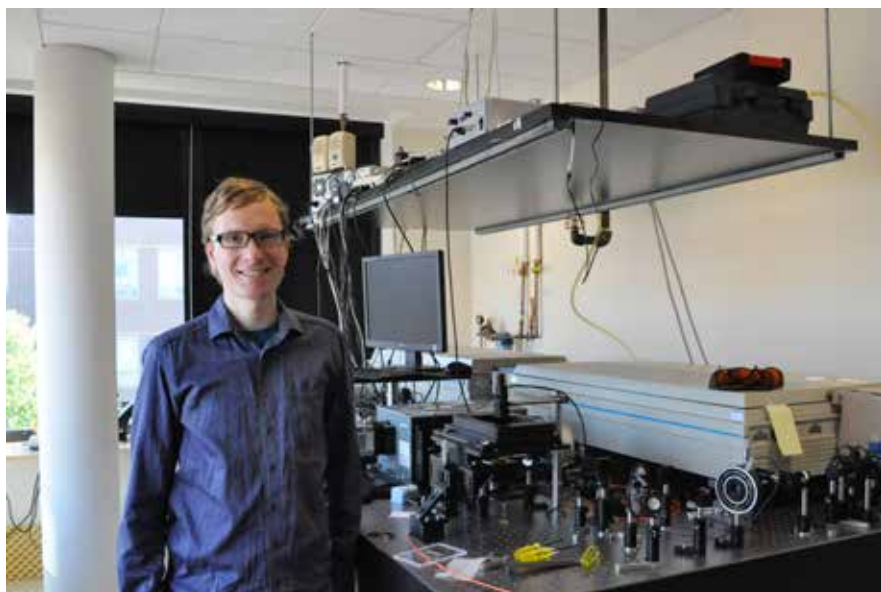
Realen pa je ta, da vsi ti ljudje, ki bi jih rad imel na otoku, pridejo od 11. do 13. decembra v Slovenijo, ko za svoj rojstni dan organiziram tekmovanje in seveda samo praznovanje rojstnega dne.

Lara Soban

Matjaž Humar: Vrtojbenc, ki mu je uspelo v človeško celico vgraditi laser

Tople poletne dneve je medije ogrela novica o raziskovalnih dosežkih našega občana, Vrtojbenca, Matjaža Humarja, ki je na medicinski fakulteti znamenite univerze Harvard v človeško celico uspel vstaviti laser. Razvpito novico smo z odprtimi očmi občudovali tako doma kot po svetu, saj je to mogoče ogromen dosežek v medicini. Kdor pozna Matjaža, ve že od nekdaj, da bo ta fant spremenil svet, saj je že kot mali fant kazal veliko zanimanje za znanost in sama lahko potrdim, da sem verjela, da bo nekega dne dosegel ogromno. V sledečem pogovoru vam predstavljam Matjaža-znanstvenika in še več.

Po zaključeni gimnaziji si postal študent fizike, danes pa si svetovno poznan znanstvenik. Kako si od študenta fizike postal raziskovalec na Harvardu?

Že od malih nog me je zanimala tehnika in zanimalo me je, kako določene stvari delujejo. Na gimnaziji sta me najbolj zanimali prav fizika in kemija in redno sem se udeleževal tudi tekmovanj iz teh področij. Ko sem se odločal za študij, sem razmišljal tudi o kemiji, vendar mi je bila veda že zelo poznana in želel sem si študija, kjer bi se naučil česa novega, zato sem se odločil za fiziko, ki mi je bila tudi malce težja. Raziskovanje mi je od nekdaj všeč in že med študijem sem nekaj malega delal na inštitutu Jožef Štefan, kjer sem kasneje tudi doktoriral. Po doktoratu je praksa, da študentje raziskovalci nadaljujejo izpopolnjevanje v tujini, kjer si pridobijo nova znanja, ki jih potem doma razvijajo. Že ko sem delal doktorat iz mikrolaserjev, sem razmišljal o združitvi mojega

znanja z biologijo in medicino in ko sem iskal primeren kraj za moje izpopolnjevanje, sem se odločil za Ameriko, saj sem tam videl priložnost povezave mojega znanja z njihovimi raziskovalnimi skupinami. In tako sem sedaj na podoktorskem usposabljanju na Harvardu, kjer dejansko laser povezujemo z medicino in biologijo, čemur lahko rečemo fotomedicina.

Kdor te pozna, je že zgodaj vedel, da si rojen znanstvenik. Potihoma smo vsi vedeli, da bo iz tebe postalo nekaj ogromnega in pomembnega. Kdaj si sam spoznal, da je znanost tista, ki ti je pisana na kožo, in kako

si spoznal, da je to tisto, kar hočeš početi v svojem življenju?

Spomnim se, da smo se v drugem razredu pogovarjali o poklicih in o željah, kaj bi radi bili, ko bomo odrasli in že takrat sem rekel, da bom znanstvenik. Tudi doma sem že kot majhen vedno delal poizkuse, ki niso bili vedno nedolžni, saj se je kdaj pa kdaj kaj pokadilo iz naše hiše ali pa je poletela kakšna raketa v zrak. Poizkusov nisem rad delal po predpisanih načrtih, ampak sem rad že kot majhen sam raziskoval in preizkušal nepredpisane kombinacije. Pri poizkusih nisem bil vedno sam, veliko sem ustvarjal s sošolcem Markom Lasičem. Kot otrok sem rad prebiral knjige o tehniki in vesolju, zelo me je zanimalo, kako stvari delujejo. Rad sem tudi zahajal v knjižnico, kjer sem našel veliko dobrih knjig, ki so me zanimale. Prvo pravo raziskovalno nalogo sem naredil na gimnaziji s še dvema dijakoma, ko smo naredili pospeševalnik in na tekmovanju zmagali. Za nagrado smo šli v Ameriko na tekmovanje, kjer sem za nagrado prejel tudi svoj asteroid.

Trenutno cel svet govori o tebi in o tvojem zadnjem dosežku. S kolegom sta na Harvardu uspela v človeško celico vstaviti laser. Nam lahko zaupaš natančneje, za kaj sploh gre?

Najbolj enostavno zadevi rečemo laser v celici. Predstavljajte si laserpoint lučke, no, takšno zadevo smo mi uspeli spraviti v celico. Tovrstni mikrolaser meri desetino debeline človeškega lasu in ko ga vstavimo v celico, celica deluje kot majhna lučka, sveti namreč z lasersko svetlobo. Takšen laser

v celici bi pripomogel k lažjemu diagnosticiranju ali ugotavljanju bolnega tkiva ali celice, pri raziskovanju študije obnašanja samih celic in nenazadnje pri zdravljenju. Za samo zdravljenje bo potrebnih še veliko raziskav in ugotoviti bomo morali, če je dosežek res uporaben, saj se žal pri veliko raziskavah pri kasnejših eksperimentih ugotovi, da zadeve žal ne delujejo. Zadevo bom sam naprej raziskoval tudi, ko se vrnem v Slovenijo in menim, da bo potrebnih še 5 do 10 let raziskav in študij na tem področju, da ugotovimo njeno uporabnost. Trenutno pa sodelujem še v dveh raziskovalnih skupinah, kjer preučujemo način lepljenja ran z laserji, kjer ne bi bilo potrebno šivanje in zdravljenje glivičnih vnetij nohtov prav tako s pomočjo laserja.

S tvojim dosežkom se bo lahko v medicini zgodil velikanski premik v prihodnost, na kar smo vsi zelo ponosni in verjamem, da si tudi ti. Kakšni so tvoji občutki ob tako velikem dosežku?

Mogoče se sam veličine dosežka sploh še ne zavedam in nisem pričakoval takšnega odziva strokovne javnosti in medijev. Zelo sem vesel, da nam je raziskava uspela, čas pa nam bo povedal, če je laser v celici res tako zelo pomembna stvar.

Poleg zadnjega izuma si poln priznanj in nagrad, ki jih pridno prejemaš že od nekdaj, na katera pa si najbolj ponosen?

Mislim, da na že prej omenjeno 2. mesto pri raziskovalni nalogi na gimnaziji, ko smo tekmovanje nadaljevali v Ameriki in sem poleg vsega prejel poimenovanje lastnega asteroida. Pozabil pa ne bom tudi fizikalne olimpijade v Indoneziji leta 2002, kjer sem prejel pohvalo.

Poleg tega, da si svetovno poznan znanstvenik, si tudi izjemen fotograf. Od kdaj se ukvarjaš s fotografijo in kako si se z njo sploh srečal?

Nad fotografijo sem se navdušil pri mojem očetu, ki je tudi sam fotografiral in imel kar nekaj fotoaparatorov. Spomnim se, da sem svoje prve fotografije naredil doma na kašči. Zunaj je bila nevihta in pohitel sem fotografirati strele, ki so me zelo navduševale. Tako nekako sem tudi začel. Z ženo veliko potujeva in na potovanjih nastane največ fotografij, zelo me navdušuje narava in teh fotografij mislim, da je največ v mojem repertoarju.

Na tvoji izjemni poti verjamem, da je bilo kar nekaj odrekanih za samo znanost. Si se morda moral čemu odreči ali ti morda za kaj primanjkuje časa?

Vedno se držim pravila, da je moje osebno in raziskovalno življenje uravnoteženo. Morate vedeti, da v Ameriki veliko raziskovalcev dela tudi 24 ur na dan, nekateri spijo po pisarnah, sam pa resnično uživam tudi v drugih stvareh. Veliko potujem, kot sem že povedal, kolesarim, jadram, windsurfam,

skratka vzamem si čas zame in za svojo družino.

Kako pogosto se vračaš domov in kaj te v domačem kraju najbolj veseli?

Z ženo sva se odločila, da se ta tri leta naužijeva Amerike in okolice in posvetiva čas potovanjem, saj se oba zavedava, da se spomladi dokončno vračava domov. Od doma pa seveda pogrešam prijatelje, naravo in najbolj domačo hrano, saj tukaj hrana ni dobra. Doma v Vrtojbi imamo svoj vrt in tega še kako cenim in pogrešam.

Kakšni so tvoji prihodnji cilji ali novi dosežki na poti?

Težko govorim za naprej, ampak želel bi si nadaljevati študije na področju laserja, medicine in biologije. Znanje, ki sem ga pridobil v Ameriki, želim prenesti domov in želel bi odpreti novo področje raziskovanja.

Lara Soban

24. junija, na predvečer slovenskega državnega praznika, smo se zbrali pri spomeniku na Svetem Otu, da skupaj počastimo neodvisnost Slovencev in državotvornost Slovenije ter se tako spomnimo zgodovine, ki jo je slovenski narod začel pisati pred 24. leti. Slovesnosti so se udeležili župan občine Šempeter-Vrtojba, Milan Turk, predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo "Veteran" Nova Gorica, Srečko Lisjak, ter slavnostni govornik, polkovnik Emil Velikonja, poveljnik Teritorialnega polka Ajševica. Ob tej priložnosti sta bila posebej odlikovana Prostovoljno gasilsko društvo Šempeter pri Gorici ter polkovnik Emil Velikonja, poveljnik Teritorialnega polka Ajševica.

Tanja Peloz

12. junija so bila vrata Coroninijevega dvorca popoldne še dolgo odprta. Župan Milan Turk je namreč prijazno prepustil prostore nekdanjim maturantom srednje zdravstvene šole. Želeli smo, da se po 50. letih srečamo v našem razredu, sedanji sejni sobi, ki pa je seveda lepo prenovljena. 1. septembra 1961 se je tu rodila prva srednja medicinska šola v Severnoprimorski regiji, saj je bila do takrat le 2-letna bolničarska šola. Ravnatelj je bil dr. Alojz Rot s predavatelji, ki so bili kar bolnišnični zdravniki in sestre ter zunanji profesorji so zaorali ledino. Naš urnik je bil precej natrpan: od 6. do 11. ure praksa po oddelkih, kratko kosilo, popoldan pouk, 6 dni v tednu. Poleti en mesec obvezne prakse. In nobeden se ni pritoževal, saj smo se zavestno odločili za delo ob bolniku, ta pa potrebuje nego 24 ur na dan.

Na srečanje so prišli tudi naši predavatelji, dr. Vasja Klavara, Vid Vuga in Marija Simčič ter direktorica dr. Nataša Fikfak s strokovno pomočnico dr. Dunjo Saunig in glavno sestro Klaro Bavčar.

Nato nas je tajnik občine, Peter Ptičak, popeljal po stavbi, vmes smo prisluhnili violinistki in flavistki Katji in Tanji. Srečanje smo zaključili z večerjo na Marku, kjer smo še dolgo v noč obujali mladostne spomine.

S hvaležnostjo se zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, da smo se imeli lepo.

Neva Cijan, Foto: Silvan Jogan

V župniji Šempeter je letos že šestnajstič zapored potekal **oratorij**, tokrat pod geslom "Hočem biti svet". Med 17. in 23. avgustom so mladi udeleženci tega počitniškega tedna spoznavali življenje svetega Dominika Savia. Igralci – animatorji – so otrokom vsak dan zjutraj z živo igro predstavili mladega svetnika, ki je s svojo svetostjo navduševal 125 otrok, ki so se udeležili letošnjega oratorija. S posameznimi odlomki in izseki iz njegovega življenja so bili otroci nagovorjeni za katehezo po starostnih skupinah, ki je zanimivi, zabavni in poučni igrski sledila.

Letošnji teden sta vodila Miha Erzar in Tilen Lancner. Pomagalo jima je 39 animatorjev, ki so otroke vodili pri že omenjenih katehezah, molitvah, različnih ustvarjalnih delavnica in igrah. V četrtek popoldne so bili na bazenu v Novi Gorici, v petek pa so poromali na Lig nad Kanalom. Tu so se ob "marijacejski" podobi priporočili in izročili nebeški Materi Mariji ter izvedli veliko igro, kjer so bili otroci na poseben način spodbujeni k pripravi in peki kruha ter hostij.

Z veselo pesmijo in sodelovanjem je otroke in mlade animatorje vodil sveti Dominik, zavetnik ministrantov, mladine in mamic. Spodbujeni k svetosti sedaj odhajajo novim izzivom in novemu šolskemu letu naproti z obljubo, da se prihodnje leto spet snidejo.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem, ki ste podprli letošnji oratorij: Občini Šempeter-Vrtojba, Civilni zaščiti Občine Šempeter-Vrtojba, Avtobusnim prevozom Avrigo, d. d., Milesi Partnerju, d. o. o., Dušanu Kovačiču, s. p., Župnijski Karitas Šempeter, Vrtnariji Čebtron, Robiju Klančiču, Incomu ter Gostinstvu Kogoj Bilje.

Animatorji Oratorija 2015

Poletni plesni izziv je srečanje uličnih plesalcev iz sosednjih držav. Tradicionalno poteka vsako poletje na glavnem trgu Šempetra že od leta 2012. Dvoboji potekajo v dvojicah, tekmovanje vsebuje dve različni kategoriji – začetniki in profesionalci. K sodelovanju povabimo DJ-a ter sodnike iz tujine. Med letom organiziramo od 4 do 7 tovrstnih dogodkov, izpeljemo jih na Goriškem, Obali ter v Ljubljani. Soorganiziramo pa tudi dogodke v tujini, v letu 2015 organiziramo kvalifikacije po Evropi za naš glavni dogodek, ki bo letos potekal med 11. in 13. decembrom v Novi Gorici – International Streetdance Fest. Ne gre zgolj za tekmovalnost. Domači publiki želimo predstaviti ples kot aktiven način življenja, ki obenem prinaša veliko mednarodnih prijateljstev in tudi zanimivih potovanj.

Tomi Činej, Foto: Leo Caharija

Člani Kulturno umetniškega društva Šempeter smo letos praznovanje sv. Petra mednarodno obarvali. V soboto, 27. junija 2015, smo v nabito polni kulturni dvorani v Šempetru prisluhnili glasbenikom in pevcem Slovenije in Italije, ki živijo v obmejnih občinah Šempeter-Vrtojba ter Moša. V goste smo povabili **Simfonični orkester Moša, Mladinski zbor Mavrica iz Moše** ter **Singgirls** iz Vrtojbe. V uri in pol trajajočem programu so nas pod taktirko dirigenta Fabia Persoglie z glasbo popeljali v svet nepozabnih filmov, kot so "Pojem v dežju", "Čarovnik iz Oza", "Evita", "Pirati s Karibov" in druge. Program so razgibala dekleta vokalne skupine Singgirls, ki so nam ob vodstvu Mojce Maver Podbersič, spremljavi Tilena Lancnerja na kitari in Matije Podbersiča na cajonu zapele Kreslinovo "Abel in Kaj" iz filma "Hit poletja" in "Vsak po svoje" iz slovenskega filma "Gremo mi po svoje." V zadnjem delu večera se je orkestru Moša ter Singgirls pridružil še Mladinski zbor Mavrica. Združeni glasbeniki so nas navdušili z izvedbo glasbe iz filmov "Reševanje vojaka Ryana", "Življenje je lepo", zaključili pa so s priljubljeno "You raise me up". Večeru je sledilo druženje ob žlahtni kapljici v atriju Župnijskega urada Šempeter pri Gorici. Uspešen večer nas je razveselil, saj je dokaz, da glasba povezuje ljudi, utrjuje med nami prijateljske vezi ter je lahko tudi lep zgled sodelovanja med dvema obmejnima občinama.

Jerica Turk

Kraški Gadji se od leta 2008 vsako leto odpravijo na pohod od Gorjanskega na Triglav. Letošnji, že sedmi pohod, ki je potekal po Sloveniji, Hrvaški in Italiji, so pohodniki začeli 14. avgusta v Bujah na Hrvaškem. Na poti so se srečali s predstavniki 32 občin, med drugim so se 16. avgusta ustavili tudi v naši občini. V prostorih Občine Šempeter-Vrtojba jih je sprejel župan Milan Turk in ob tej priložnosti podpisal Listino prijateljstva in sodelovanja ter pohodnikom zaželel srečno pot naprej. Zastava Občine Šempeter-Vrtojba je tako tudi letos zaplapolala ob Aljaževem stolpu na vrhu Triglava.

MPF

Od 16. do 22. avgusta se je v Šempetru odvijalo že **13. Plesno poletje**, ki sta ga organizirala Umetniško društvo M&N Dance Company in Zavod MN Produkcija ob podpori Občine Šempeter-Vrtojba, Mestne občine Nova Gorica in Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Območne izpostave Nova Gorica. Vsebinsko zasnovano tega že do dobro uveljavljenega plesnega izpopolnjevanja sta oblikovala Michal Rynia in Nastja Bremec. Pod vodstvom priznanih plesnih pedagogov iz Slovenije in tujine je bilo plesalcem in ljubiteljem plesa ponujen pester program, ki so se ga udeležili v velikem številu. Tudi letos so organizatorji poskrbeli za pravi plesni spektakel, ki so ga zaključili z zaključnim nastopom na Bevkovem trgu.

Foto: Suzana Uršič

Zadnjo soboto v mesecu avgustu smo se članice Društva žena Vrtojba potepale po Prlekiji.

Ogledali smo si termalno kopališče Banovci, kjer nas je čakal vodič Milan Belec, in se peljali s Tinetovim brodom čez reko Muro. Ustavili smo se pri Ivanovem izviru zdravilne vode, kjer so nas domače gospodinje postregle s prleškimi mlinci in domačo pijačo.

Nato smo nadaljevali pot skozi Ljutomer, med vinskimi goricami, do kmetije tete Marte. Ta nam je pokazala potek pridelave lanu, od semena do izdelave platna, in nas pogostila z domačo pogačo in vinom.

Ekскурzijo smo zaključili na kmetiji Belec. Gospod Milan nam je pokazal svojo delavnico domače obrti in nam predstavil potek, kako so ustanovili Republiko Prlekijo, katere je tudi sam predsednik in mentor v oddaji Kmetija. Po obilni večerji in zabavnem druženju smo se odpeljali proti domu.

Stanka Ferfolja

Z otvoritvijo razstave o prisilnem delu v nacistični Nemčiji ter poznejšo slovesnostjo s pogovorom o izgnancih smo v Šempetru pri Gorici v četrtek, 3. septembra, zaznamovali **70. obletnico vrnitve izgnancev na svoje domove**. S slovesnostjo v Šempetru so se želeli organizatorji, Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 Območne organizacije Nova Gorica v sodelovanju z Občino Šempeter-Vrtojba, Muzejem novejšje zgodovine Ljubljana in Škofijsko gimnazijo Vipava pokloniti vsem žrtvam vojnega nasilja – civilnim prebivalcem, ki so preživeli nasilje fašizma in nacizma, partizanom, ki so se borili in bili pripravljeni žrtvovati svoja življenja za svobodo, izgnancem, taboriščnikom, izseljencem, še posebej pa tistim, ki vseh teh grozodejstev niso preživeli.

Tako je bila najprej v avli Coroninijevega dvorca odprta razstava o prisilnem delu v nacistični Nemčiji, ki je plod raziskovanja skupine dijakov Škofijske gimnazije Vipava in dijakov Max-Beckmann-Oberschule iz Berlina. Nato pa so se zbrani, med katerimi so bili tudi nekdanji izgnanci, preselili v Kulturno dvorano v Šempetru na slovesnost, kjer so posebno pozornost posvetili med nami še živečim izgancem, in si premierno ogledali izbor posnetih zapisov njihovih spominov na te hude vojne čase.

Novogoriško društvo izgnancev je sicer pod vodstvom predsednice Dore Levpušček in ob pomoči Monike Kokalj Kočevar iz Muzeja novejšje zgodovine iz Ljubljane v dveh letih posnelo številne pripovedi izgnancev iz območja cele Severne Primorske, saj želijo ohraniti verodostojen spomin na čas nasilja nad civilnim prebivalstvom v drugi svetovni vojni.

Mateja Poljšak Furlan, Foto: Janko Lipovšek

Krajevna skupnost Solkan je ob krajevnem prazniku v nedeljo, 6. septembra, na Sv. Gori organizirala **koncert sakralne glasbe**, kjer so nastopili sopranistka Polona Kante Pavlin, mlada pevca Lucija Bizjak in Rene Turk, Župnijski mešani pevski zbor Šempeter in Projektni orkester KUD Šempeter. Nastopajoči so se številnemu občinstvu uspešno predstavili pod dirigentsko paličico Matjaža Černica, ki od letošnjega leta vodi tako zbor kot orkester. Matjaž je bil avtor tudi večine aranžmajev sicer klasičnega sakralnega programa za orkester, ki so jih mladi glasbeniki izvedli. V svetogorski baziliki so tako med drugim zadonela dela, kot je Mozartova Laudate domini za sopran in orkester ali pa skladbe za sopran, zbor in orkester, kot so Mavova Mati moja, Schubertova Ave Marija ali Franckov Panis Angelicus, koncertni program pa je sklenila mogočna Haendlova Aleluja.

MPF, Foto: Foto atelje Pavšič-Zavadlav

V Vrtojbi se je 5. in 6. septembra odvijal **Ducati Fest**, ki ga tradicionalno prireja DOC Gorizia. Lepo vreme je organizatorjem pripeljalo poleg sonca ogromno obiskovalcev in ljubiteljev Ducatija, ki so si lahko dneve popestrili s testnimi vožnjami devetih različnih Ducatijev, predstavitev novih modelov Ducatijev, panoramsko vožnjo in pogostitvijo, nastopom zvezdnika Emilia Zamore z novimi modeli in poskrbljeno je bilo tudi za najmlajše, saj so jim priredili manjši kotichek za igro. Gre namreč za pomanjšano verzijo svetovnega World Ducati Weekend-a, ki se na dve leti organizira na dirkališču v Misanu in je v Vrtojbi požel velik uspeh.

Iskrice domačega jezika – je, kar ni, in ni, kar je

Čas vedno prinaša spremembe, tudi v jeziku. So besede, ki so še do nedavnega imele jasen pomen in so bile vsakodnevno v uporabi, a so v teku življenja postale preteklost (besede od včeraj). Potem so tu besede (in teh je velika večina), ki so žive in zvenijo v naši govorici z ustaljenim pomenom (besede za danes). So tudi besede, ki so šele v nastajanju, zato jih zadržano in negotovo uporabljamo kot novost, katere čas šele prihaja (besede od danes za jutri). In končno so v jeziku besede, ki so nastale v preteklosti, v tedanjih razmerah, preživele prehod v sedanjost in bodo nekaj časa obstajale še v prihodnosti, toda njihov prvotni pomen se je spremenil (besede od včeraj za danes in morda za jutri). O nekaterih izmed teh zadnjih, ki niso več takšne, kot so bile, in ne bodo več takšne, kot so, želim tokrat napisati nekaj besed. Nekaj besed o besedah, v katerih je, kar ni, in ni, kar je.

Zelo lep izraz v knjižni slovenščini je lesa. To so preprosta vrata, izdelana iz lesenih letev in postavljena v ograjo, ki navadno ločuje dvorišče od vrta. Tudi naša domača govorica ima isto besedo z istim pomenom:

- *Zwpri ljesu, d mi kkwši n pojeju slatu u vrti.* (Zapri leso, da kokoši ne bodo pojedle solate na vrtu.)

Ta beseda je prav gotovo zelo stara in je bila v preteklosti popolnoma uglasena s tedanjo resničnostjo, saj je bil les najpogostejši gradbeni material. Toda čas je prinesel spremembe in les je za vrtna vrata postal neprimeren. Prejšnja lesena vrata smo nadomestili s kovinskimi, ime pa je ostalo nespremenjeno. Beseda, ki je izgovorjena in slišana, torej ljesa, ni, kar se zdi, a vendar je, kar ni. Tako je nam, domačim, razumljivo, ko nekdo reče:

- *Sm s lwtu švajst nwvu ljesu sz žljzda, k t stara lesjena je zgnita.* (Začel sem variti nova vrtna vrata iz železa, saj so dosedanja lesena preparela.)

Vsekakor simpatično protislovje, železen les – leseno železo!

Ploščat kos iz podolžno razžaganega lesa je v slovenskem knjižnem slovarju imenovan deska. V našem domačem jeziku je izraz za ta predmet mnogo lepši, saj ime pove, kako deska nastane. Mi ji pravimo *žaganca* (seveda izgovarjamo z našim grlenim g-jem, ki ga žal (še) ne moremo ustrezno zapisati). Priznati pa moramo, da tudi slovenski knjižni jezik pozna besedo *žaganica* kot (redek) nadomestek besede deska. Domačina lahko slišimo povedati takole:

- *Čjra sm wkupu en par žagnc, d popravim wrate n hljevi od prasca.* (Včeraj sem kupil nekaj desk, da bom lahko popravil vrata svinjaka.)

Presenetljivo pa je, da beseda deska v popolnoma enaki izgovorjavi, kot je knjižna, obstaja tudi v naši govorici, vendar v zelo posebnem pomenu. *Deska* je pri nas doma stranica pri plugu z nastavlljivo širino za pripravo razorjev. Seveda ta deska niti približno ni lesena, temveč je kovinska. Torej ni, kar je, in je, kar ni. S tako razlago lahko pravilno razumemo z-logiko-na-videz-sprto ugotovitev nekoga, ko reče:

- *S mi zrjvjle dske n drvjesi, bi tjlo nrdit dve nwve sz prokroma.* (Stranici na plugu sta zarjaveli, potrebno bo izdelati novi iz nerjavečega jekla.)

Zapisati pa je treba, da so v preteklosti, še v prejšnjem stoletju, nekateri plugi imeli čisto zares leseni stranici, če so ljudje z njimi obdelovali sipko zemljo.

Beseda drevo v knjižnem jeziku najbrž ne potrebuje posebne predstavitve. V naši domači govorici je za drevo kot rastlino uporabljena beseda *drjew*. Posebno spomladi, ko otroci plezajo na češnje in “sz guštom” (s slastjo) jedo rdeče majsko sadje, lahko v našem prostoru slišimo opozorilo:

- *Mulo, bejži sz drjeva, d s n ubuješ!* (Fant, pridi z drevesa, da se ne boš poškodoval!)

Toda, glej ga, zlomka, v naših krajih še vedno slišimo tudi besedo, ki zveni podobno kot knjižno geslo drevo. Gre za besedo *drevuo*, kar pomeni plug. Če bi odpotovali daleč nazaj v zgodovino človeštva, bi bila ta beseda čisto razumljiva, saj je človek v davni preteklosti uporabil drevo kot preprost plug. Danes *drevuo* seveda ni več samo preprosto orodje za oranje; tudi sodoben večbrazdni plug je po domače še vedno *drevuo*. Torej je, kar ni, in ni, kar je.

Zato se na naših dvoriščih danes še vedno sliši:

- *Samo še drevuo nkrigamo n ws, pwle ramo u njivu oboravt činkwntin.* (Le še plug moramo naložiti na voz, nato bomo odšli na njivo oborati koruzo pozne setve.)

Zato, dragi bralci, tako tisti, ki govorite, kot tudi tisti, ki samo poslušate domačo govorico, zamislite se in se zavedajte, da ni vedno vse tako, kot se sliši, in se ne sliši tako, kot je. Pa nič zato! Predvsem bodite razumevajoči in dobrohotno razumite izrečeno in slišano, kajti strpnost nas najbolj poveže v skupnost ljudi dobre volje.

Dragan Kulnik

Svinjska ribica – Lipa style

Hotel Lipa, ki s svojimi 42-imi sobami že vrsto let gosti številne obiskovalce našega čudovitega kraja, slovi tudi po svoji restavraciji Lipa, prepoznavni po domačnosti, gostoljubju ter prilagodljivosti, s čimer si prizadeva k ohranjanju tradicije odlične mediteranske kuhinje, ki se kaže v bogati izbiri ribjih in mesnih jedi z bogatimi prilogami. Ob delavnikih je mogoče izbirati tudi med raznolikimi malicami in kosili s solatnim bifejem po zelo ugodnih cenah. Za vas pripravljamo tudi posebne sezonske in mesečne ponudbe.

Kulinarično ponudbo zaokrožuje širok izbor najboljših vin domačih in tujih kletarjev, lokal pa je primeren tudi za poslovna srečanja.

Restavracija Lipa razpolaga tudi z večnamensko dvorano Modri hram, ki je primerna za poroke, konferenčne dogodke, obletnice itd..

Dragi sokrajani, dovolite, da vas naš šef kuhinje prepriča z naslednjo hišno specialiteto, ki je v naši stalni ponudi:

Svinjska ribica – Lipa style
(svinjska riba v lešnikovi kremi na krompirjevem pireju)

Sestavine za 1 osebo:

180 g sveže svinjske ribice
40 g masla
40 g zdrobljenih lešnikov
2 dl mesne osnove ali goveje juhe
50 g domače pancete
sol, poper, olje

Za pire krompir (priprava po klasičnem postopku):

250 g krompirja
40 g masla
0,5 dl polnomastnega mleka

Svinjsko ribico razrežemo na tri enake kose (približno 60 gramov po kosu), posolimo, popramo in ovijemo v panceto. V naoljeni segreti ponvici jo z obeh strani popečemo. Ko je zlato zapečena, jo odmaknemo, v ponev pa dodamo maslo v velikosti oreha ter zdrobljene lešnike in vse skupaj zalijemo z mesno osnovo ali juho. V omako vrnemo popečeno ribico in vse skupaj z vretjem reduciramo (zgostimo).

Serviramo na pire krompirju, ki smo ga pripravili po klasičnem receptu.

Vljudno vabljeni, da se prepričate tudi o ostalih naših hišnih specialitetah.

Figa (*Ficus carica* L.), sorta Belica

Z vidika prehrane so fige sočno, sladko in hkrati zdravo živilo. Vsebujejo fruktozo, glukozo, citrsko in jabolčno kislino.

Plod fige imenujemo *sikonij* - to je **mesnato socvetje**. Na vrhu odprtine so moški cvetovi, v notranjosti pa ženski. Ima edinstven način razmnoževanja, ki pa je precej zapleten.

Opraševalke so osice šiškarice (*Blastophaga psenes* L.), ki v cvetu naredijo šiško. Pri kulturnih figah, ki cvetijo dvakrat letno, se razvijejo t. i. **cvetke**, ki so **nepravi** plodovi, vendar večinoma užitni.

Taka je tudi figa Belica, ki raste na dvorišču pri družini Lestan v Šempetru pri Gorici. Prve cvetke se razvijejo meseca julija, pravi sadeži pa dozorejo v začetku avgusta.

Figa je stara 45 let, premer debla je 154 cm, visoka je osem metrov.

Mogoče pa je najdebelejša figa v naši občini (ni preverjeno).

Tanja Lestan

Oljka – Istrska belica

Oljka spada v red Oleales in je avtohtona vrsta, primerna za območja, kjer piha burja. Uspeva že 6000–7000 let v deželah Sredozemskega morja. Preko 80 % vsega olja pridelajo v Španiji, Italiji, Grčiji, Tuniziji in Turčiji. V Sloveniji uspeva v slovenski Istri, Vipavski dolini in Goriških brdih. Zelo dobro rodi in ima dobro oljevitost. Odvisno od vzgoje lahko oberemo tudi do 10 kg oljk po drevesu. V višino zraste od 3–15 m.

Oljka na sliki je ena največjih oljk v Vrtojbi. Njena višina je 7 m, premer krošnje 5 m in premer debla 35 cm. Raste na dvorišču Bogdana Sobana in je bila zasajena leta 1980. V dobri rodnosti se z nje obere tudi do 8 kg oljk.

Istrska belica je med bolj občutljivimi oljkami, saj je pogosto tarča oljčnih muh in pavjega očesa.

Dominik Soban

Onkološki sekundarni center v bolnišnici v Šempetru

V Splošni bolnišnici dr. Franca Derganca v Šempetru deluje Oddelek za hematologijo in onkologijo. Z velikimi napori in dolgoletnim delom so postali Sekundarni center za hematologijo in onkologijo.

Vse se je začelo na internem oddelku bolnišnice, ki ga je nekoč v razvoju vodil dr. Stanko Zupančič in je takrat mlado zdravnico navdušil nad znanostjo hematologije. Sedaj interni oddelek že dolga leta uspešno vodi Dimitrij Klančič, dr. med., spec. int. med.. Njegovi podpori in razumevanju gre zahvala, da se je lahko izvedel tako velik razvojni projekt v njihovi bolnišnici pod vodstvom prim. Nataše Fikfak.

Pobudnica velikega projekta prim. Nataša Fikfak je bila tista, ki je čutila potrebo po razvoju in pridobivanju znanja iz hematologije in onkologije. Zahvaljujoč njenemu trudu, prizadevanjem, izobraževanju, publiciranju v strokovni javnosti, aktivnemu sodelovanju na mednarodnih simpozijih in trdemu, zagnanemu delu je hematologija in onkologija v bolnišnici na tako zavirljivi ravni. Sodelujejo z vsemi strokovnjaki na tem področju in osvajajo vse novosti na področju tega zdravljenja, nova, boljša zdravila pa, ki se pojavijo kjer koli v svetu, so dostopna tudi našim bolnikom v šempetrski bolnišnici. Nikoli ni bilo lahko, toda z izjemno zagnanostjo in delavnostjo pridejo nova zdravila v KC in takoj nato v Šempeter, tako da smo v Evropskem merilu po uspešnosti na tem področju v samem svetovnem vrhu!

Leta 1998 so v bolnišnici uredili Oddelek za hemato-revmatologijo v sklopu internistične službe, pred tem pa je bila dejavnost hematologije kot del internistike.

Bolniki so se do takrat v večjem delu zdravili v Ljubljani. Sedaj pa bolnike s krvnimi obolenji obravnavajo po potrebi bolnišnično, tu v Šempetru, največji del dela pa

je prevzela ambulantna. Bolnikom ni potrebno več ostajati v bolnišnici ali se celo voziti v Ljubljano, temveč prihajajo v hematološko ambulantno, kjer izvajajo dnevne aplikacije kemoterapije, diagnostične postopke, enkrat tedensko opravljajo punkcije in biopsije kostnega mozga.

Aplikacija zdravil poteka v na novo opremljenih prostorih za kemoterapijo. Priprava citostatikov od leta 2010 poteka preko bolnišnične lekarne. Za strokovno in nemoteno delo pa ves čas, že od samega začetka skrbi Stanko Rovtar. Stanko živi za svoje delo, svoje paciente, se v celoti posveča delu in velikokrat v prostem času tudi ljudi osvešča o teh boleznih, zdravljenju in pravem načinu življenja. Ni samo perfekcionista pri delu, temveč je tudi dober prijatelj pacientom. Kasneje se mu je pridružil še Slavko Babič, oba sta diplomirana zdravstvenika. Tudi Slavko je pravi za delo s hudo bolnimi, občutljivimi in prizadetimi bolniki. Oddelek je ustanovila in ga vodi prim. Nataša Fikfak, dr. med., spec. int. medicine in hematologije, onkologinja in sedaj tudi nova direktorica bolnišnice. Zdravnica, ki ji ni nikoli dovolj znanja, zdravnica s srcem, zdravnica, ki si želi ustvariti najboljše pogoje zdravljenja za vse paciente.

Poleg dr. Fikfakove je na začetku sodeloval dr. Simon Bitežnik. V času ustanavljanja oddelka jim je ves čas pomagala in se redno vozila v Šempeter svetovno priznana onkologinja, prof. Tanja Čufer, dr. med., gostujoča profesorica na inštitutu Jules Borede v Bruslju.

Sedaj pa se oddelek širi in potrebe po prostoru in kadru so se povečale. Zaposlili so internistko, Mojco Humar, dr. med., specialistko internistične onkologije, specializantko onkologije, Urško Bokal, prihaja pa tudi že nov specializant. Zaposleni pa tudi upajo, da z izvedbo urgentnega centra tudi oni pridobijo

prepotrebne nove prostore.

Na področju onkologije so se v začetku posvečali raku dojke, nato drugim ginekološkim rakom, raku debelega črevesja, danke in raku trebušne slinavke.

Na področju hematologije pa zdravijo multiplimelom, kronične limfatične levkemije, ostale limfome, nudijo pa tudi podporno in nadaljevalno zdravljenje akutnih levkemij. Pripravijo bolnika na transplantacijo krvotvornih matičnih celic in zdravijo ostale krvne bolezni.

Žal, je vsak dan več teh bolnikov. Prihajajo iz cele Primorske, vse več tudi iz Kopra in okolice, Krasa, Postojne in iz bistriškega okolja. Za nujne paciente ni čakalne dobe, sicer pa vse delo poteka tekoče. V ambulantni dnevno oskrbijo okoli petdeset bolnikov, tako da krepko delajo.

Uspešni so, kot trdi prim. Fikfakova zaradi celotnega teama osebja, ki se razume in dela z navdušenjem in požrtvovalnostjo. In tu je še sklop osebja, ki se nikoli ne pojavi v javnosti. Med njimi so tudi reševalci reševalnih vozil, ki jih nikakor ne smemo pozabiti, saj so jim v veliko pomoč. Naredijo tudi tisto, kar ni nikjer zapisano, a je pomembno!

Dora Levpušček

Diabetiki IO. v Evropi

DiaEuro2015, evropsko prvenstvo v futsalu bolnikov s sladkorno boleznijo, se je odvijalo konec julija v Cluj-Napoci v Romuniji. V organizaciji Društva diabetikov Nova Gorica in Zveze društev diabetikov Slovenije se je slovenska reprezentanca letos že drugič udeležila evropskega prvenstva. S pripravami in selekcijo igralcev so začeli že v začetku leta. V širši izbor je prišlo 22 igralcev iz Slovenije. Večina so to mladi nogometaši in ljubitelji nogometa, stari od 18 do 40 let. Vsi so že mladi zboleli za neozdravljivo sladkorno boleznijo, danes se zdravijo z insulinom, večina pa jih je na insulinskih črpalkah. To je njihova ovira in se jih zaradi tega v klubih "otepajo". Cilj tega projekta je tudi dokazati in pokazati tako javnosti, zlasti pa nogometni javnosti, da se da tudi s sladkorno boleznijo aktivno in profesionalno igrati nogomet. Seveda z redno kontrolo sladkorja v krvi in z določenimi energijskimi dodatki. Nogometna diabetes pravljica se je začela na pripravah v Rogaški Slatini in pozneje v Vrtojbi, kjer je selektor Simon Rosič tudi izbral deseterico za nastop v Romuniji. Med izbranci je bil tudi domačin, Vrtojbenc Teo Božič, drugi vratar reprezentance, ki nam je ob tej priložnosti povedal:

"Zadovoljen in presenečen sem bil, da mi je uspelo priti v reprezentanco Slovenije. Druženje z enakimi bolniki je spletlo med nami neverjetna prijateljstva. Imeli smo enkratno priložnost, da smo lahko svoje izkušnje izmenjevali z bolniki športniki iz drugih držav. Super je bilo tudi dejstvo,

da smo imeli v ekipi dipl. m. s., ki nam je stalno merila krvni sladkor in skrbela za naše počutje. Najbolj stresen je bil na prvenstvu dan, ko smo igrali tekmo proti Madžarom. Madžari so igrali grobo in sodniki so bili na njihovi strani, tako da nam je za las ušla uvrstitev v četrtfinale. Do konca letošnje sezone sem bil član NK Renče, z začetkom nove pa igram pri Futsal klubu Gorica."

Zgodovinska zgodba te generacije se je torej začela v občini Šempeter-Vrtojba, kjer je reprezentanci zaželel uspešen nastop tudi župan Milan Turk. Tudi na pot so odšli izpred sedeža društva v Šempetru pri Gorici pod vodstvom direktorja reprezentance, Dominika Sobana. Za zdravje in uravnotežen krvni sladkor je skrbela dipl. m. s. Mima Zadnek. Na evropskem prvenstvu je sodelovalo 16 držav. Z žrebom se je Slovenija uvrstila v skupino z Belgijo, Madžarsko ter Bosno in Hercegovino. V predtekmovanju se je ekipa uvrstila na 3. mesto in izgubila možnost

nastopa v četrtfinalu. V prvi tekmi so premagali Belgijo z 0:5, nesrečno izgubili z Madžarsko 2:1 in bili poraženi z Bosno in Hercegovino z 0:4. V igri od 8. do 16. mesta so najprej premagali Ukrajino s 4:3 ter izgubili s Slovaško z 0:3. Tako je Slovenija zasedla zgodovinsko in nepričakovano 10. mesto in tudi na prvenstvih prvič zmagovala. Selektor in trener Rosič je bil z igro in pristopom do igre zelo zadovoljen, že z dejstvom, da se je reprezentanca sestavila in igrala 14 dni pred odhodom na prvenstvo. Rosič nam je povedal:

"Menim, da smo vsi akterji postavili odličen temelj, na katerem lahko naša reprezentanca v prihodnosti napiše lepo in uspešno zgodbo. Kontinuiteta skupnih treningov ter privabljanje novih mladih igralcev je tisti ključ, ki bo našo reprezentanco zagotovo dvignil na boljše rangirana mesta."

Za konec bi se še enkrat rad zahvalil vsem skupaj za doživetja v Romuniji, saj menim, da je čisto vsak dodal svoj kamenček v končni mozaik ... vsekakor pa bi rad izpostavil direktorja Dominika Sobana, ki je idejni oče ter gonilna sila celotnega projekta in hkrati glavni "krivec", da se je Dia SLO repka v futsalu sploh zgodila."

Da se je ta zgodba uspešno zaključila, so zaslužni zlasti sponzorji in donatorji: Zveza društev diabetikov Slovenije, Nogometna zveza Slovenije, generalni sponzor Novo-Nordisk, Roche-Accuchek, Menarini diagnostic, Wellion, Lilly, Boverfeind ter zlasti nogometaši in vodstvo reprezentance.

Dominik Soban

Šempetrska tržnica ima bogato izbiro

Naši pradedje in dedje so bili v glavnem kmetje, saj je bil nekoč Šempeter zeleni vrt stare Gorice in veliko šempetrske zelenjave se je prodalo ravno v Gorico. To je bil za marsikoga tudi edini zaslužek. Spomnim se svoje none, doma se je reklo Pr' Radeckotu, ki je večkrat pripovedovala, kako je prodajala zelenjavo na tržnici v Gorici, jo vsak dan zgodaj z borelo (kmečki voziček) peljala tja in po enih popoldne borelo v pripeki ponovno s praznimi košarami domov. Popoldne je nabrala novo zelenjavo za naslednji dan in postorila še vsa ostala gospodinjska dela doma in dela na vrtu in njivah. Kljub težkemu delu na kmetiji je bila zdrava in dočakala spoštljivo starost brez enega zdravila, kar kaže na pomen zdrave prehrane.

Danes najdemo tako bogato ponudbo z zelenjavo in sadjem, kot je bila nekoč v stari Gorici kar na naši Šempetrski tržnici: vedno je kar nekaj domačih pridelkov z doma pridelano sezonsko zelenjavo in sadjem s kmetij: Pr' Šahrjevih, Pr' Cotičih, Pr' Nučitu, Pr' Lukovih, Pr' Hledetovih, kmetija Žižmond ... Stara imena kmetij pričajo o tradiciji v Šempetru in Vrtojbi. Čez celo leto imamo na voljo tudi vse sadike vrtnin in cvetja od kmetij

ali Vrtnarstva Lancner. Ponudba je najbolj bogata ob petkih, ko se pridružijo še ekološki pridelovalci (ne uporabljajo umetnih gnojil in strupenih škropiv) z mlekom in mlečnimi izdelki in od srede avgusta letos tudi kruh z eko kmetije Pr' Plantkovih, iz krušne peči, iz domače ekološke moke, kjer je žito rastlo na naši zemlji in valovalo v burji, zmleto je bilo na kamen in kruh je pečen v krušni peči na drva. Takrat imamo tudi ribe z Jadrana pa pridruži se še kak proizvajalec z domačim medom, Ribnčan, pa še kdo. Skratka gospodinja si lahko danes nakupi na tržnici vse, kar potrebuje in to zdravo, sveže, sezonsko in slovensko pa po primerno nizki ceni. Če še kaj manjka pa skoči k Čebronu, založenemu s svojo zelenjavo in sadikami iz integrirane pridelave.

Zakaj je tako pomembno, da izbiramo ekološka, sveža, lokalna in sezonska živila? Zato ker podpirajo naše zdravje in mi podpiramo domače pridelovalce in ne hrvaških, španskih, holandskih, kitajskih ... Če bi se ljudje zavedali, da je od njihovega dnevnega nakupa takih živil odvisno, ali bodo v bodoče njihovi otroci imeli službo doma in jim ne bo treba za kruhom v

tujino, bi vsaka mama prišla na tržnico vsak dan in ne bi kupovala živil v diskontnih trgovinah, kjer je kvaliteta vprašljiva in kapital odteka na Hrvaško, v Španijo, Holandijo, pa na Kitajsko Poklic pridelovalca ekoloških vrtnin, peka, sirarja, ribiča, čebelarja je častivreden, zdrav in zanesljiv poklic, kjer ne preživiš 8 do 10 ur za računalnikom ali strojem in na koncu meseca ne veš, ali boš dobil plačo, ker je tvoje podjetje šlo v stečaj.

S tem, ko ne kupujemo embaliranih proizvodov v supermarketih, pa seveda pripomoremo še k reševanju ekologije in bomo živeli v čistemu okolju, dihal čist zrak, naši otroci pa bodo lahko brezskrbno tekali po zdravi zemlji, ki ni gnojena z umetnimi gnojili in škropljena s strupenimi škropivi, kot je večina proizvodov v diskontnih trgovinah. Ta gnojila in škropiva pridejo tudi na vaše krožnike in dolgoročno povzročajo bolezni.

Na Martinovo in Božično soboto bo kot vsako leto v pokritem šotoru na trgu tradicionalna kmečka tržnica z bogato dodatno izbiro: poleg že navedenih pridelkov in izdelkov so takrat na voljo še ekološki kozji izdelki, vina, meso, klobase in suhomesnati izdelki, olja, potice in slaščice, marmelade in sirupi, čaji pa še kaj za darilo. Društvo žena in deklet iz Šempetra bo tudi sodelovalo s svojimi pecivi. Letos bo tudi prikazana peka ekoloških pogač na drva, kar bo seveda zanimivo za otroke, saj danes otroci ne vedo več, kako se pride od zrna do kruha in zakaj je polnovreden kruh temnejše barve (seveda ne tisti pobarvan).

Zatorej gospodinje, kupujte na tržnici, da založite svojo družino z zdravjem in svojim otrokom omogočite delovna mesta. Prav vsak nakup šteje!

*Maura Arh,
ekologinja prehrane, potomka
kmetije Pr' Radeckotu*

Prepustite se ritmu poroda

Prihaja – majhen in šibak in pravi, da je tvoj.

Prihaja – nežen in smehljajoč in pravi, da te ima rad.

Prihaja – živ in razigran in njegova pot pelje prek tebe v veliki svet ...

Nosečnost in porod vsaka mamica doživlja po svoje. Vedeti je treba, da je porod izjemno intenzivno doživetje, v katerem se ne rodi le otrok, pač pa tudi nova mama, nov oče in nova družina. Zato ženska v tem čustveno zelo bogatem času potrebuje čvrsto podporo in individualno celostno oskrbo. In najdemo jo tudi v Vrtojbi. Sočutna, razumevajoča in popolnoma prepuščena toku življenja. Takšna je Tita v življenju in med tem ko spremlja, kako se poraja novo življenje.

Tita, v Sloveniji o doularstvu ni kaj dosti znanega. Kdo je pravzaprav doula (dula)?

Zanimivo je, da je lik doule dokaj nepoznan, ampak dejansko je doula najstarejša članica porodne ekipe. Na izklesanih ali narisanih slikah iz zgodovine lahko vedno najdemo več žensk ob ženski, ki rojeva. Porodnici so čustveno in fizično stale ob strani že pred, med in tudi

po porodu. Vse ženske, ki so kdaj rodile, mi bodo potrdile, da porod ni samo fizičen proces, ko otroka spravimo otroka skozi porodni kanal, ampak tudi globoko doživetje, ki zna biti za nekatere psihično naporno. In tu nastopi vloga doule. Doula je oseba, ki spremlja žensko in njenega partnerja v času nosečnosti, poroda in po porodu. Par informira o vseh možnostih poroda, o dojenju in prvih izzivih starševstva, pomaga se jima optimalno pripraviti na porod, ves čas jima nudi čustveno oporo in pri porodu tudi podporo telesu.

Kakšen je postopek v praksi? Kdaj se začne sodelovanje?

Bodoča starša me v tem hitrem tempu življenja, ko je vse narejeno v zadnji minuti, poiščeta nekje od šestega meseca dalje, najpogosteje pa v zadnjem mesecu. Z mano se sestanejo najmanj trikrat pred porodom, predvsem da se bolje spoznajo, da se zblížamo, praktično pripravimo na porod in se podrobno dogovorimo o obliki pomoči, ki jo pričakujejo z moje strani. Pomembno je, da se med nami vzpostavi vez, da mi bodoča starša zaupata, da jima bom ob strani med porodom in ju bom podpirala na poti v starševstvo. Ko se bolje spoznajo, vem, kakšne so njune potrebe, želje in strahovi, tako jima med porodom lažje pridem nasproti. Sestavimo tudi okvirni list želja, ponudim dodatne vire informacij, naučim ju tehnik sproščanja (dihanje, masažo, kontra pritisk, porodne položaje ipd). Vse to prilagodim željam in potrebam vsake nosečnice. Želje so seveda različne, saj so tudi karakterne lastnosti nosečnic drugačne. Vendar nosečnice najpogosteje skrbijo bolečina pri porodu, name se obrnejo tudi drugorodke, ki so imele travmatično prvo izkušnjo. Te se bojijo še enkrat kaj podobnega doživeti in iščejo možnosti, da bi drugače doživele najlepšo izkušnjo.

Med porodom je doula edina ženska, ki jo porodnica pozna že od prej, doula pa njo. Pozna njene potrebe in strahove, zato ji lažje stoji ob strani, porodnica pa se ob njej lažje sprosti. Doula ohranja prijeten in varen prostor, v katerem se lahko

razvija porod. Porodnici pomagajo do večje sproščenosti z različnimi sprostitevskimi tehnikami (npr. masažo, uporabo vizualizacije, akupresuro, vokaliziranim dihanjem), lahko tudi predlaga spremembo položaja za doseg optimalnega napredovanja poroda. Glavni cilj je, da se porodnica počuti varno, sproščeno in mirno. To je najboljši recept za dobro napredovanje poroda brez večjih zapletov. Ženski poskušamo zagotoviti varno in pristno porodno izkušnjo.

Nato po porodu opravi vsaj še en obisk pri mami, da se z njo pogovorim o svoji porodni izkušnji, pustim ji, da pove svojo porodno zgodbo ter nato skupaj doživljava porod. Pomembno je, da mama začuti, da bom vedno ob njej, če bo kar koli potrebovala tudi vnaprej, npr. dojenje, premagovanje otrokovega joka.

Kakšna je vloga doule med samim porodom? Tu mislim predvsem glede na babico in na partnerja.

V današnjem času, ko so porodi institucionalizirani, manjkajo čustvena podpora, toplota in individualna obravnava posameznice. In doula to nudi, medtem ko se babica ne more posvetiti zgolj eni porodnici. Glede razlike med doulo in babico bi poudarila predvsem kontinuiteto doule, saj v stik z bodočo mamico stopi že v nosečnosti in z njo ohrani stike tudi po nosečnosti. Medtem ko babica nosečnico spozna šele v porodni sobi, lahko se zgodi, da se med porodom zamenja več izmen, kar pomeni več babic. Doule se zavedajo, da so danes babice

preobremenjene, saj istočasno skrbijo za več porodnic. Prav tu je prednost doule, saj lahko bodoči mamici zagotovi neprekinjeno podporo, s tem pa delno razbremeni tudi babico. Prisotnost doule pri porodu zagotavlja čustveno podporo, doula skrbi, da se nosečnica dobro počuti, spremlja informacije o porodu in zagovarja želje para. In za to so nam hvaležni tudi partnerji. Kadar se moški pri porodu lahko zanesejo na doulo, so pogosto bolj sproščeni in tako so lažje v oporo svoji partnerki. Sproščenost in zaupanje v pozitiven razplet poroda sta dobrodošla pri vseh v porodni sobi. Počutje partnerja (strah, ljubezen) se na nezavedni ravni prenaša na porodnico. Lahko se oblikuje pozitiven krog čustev, ki spodbuja porod, ali pa negativen, ki ga zavira. Tega se moramo zavedati vsi prisotni. Prisotnost doule zmanjša strah očeta in tako je lahko v večjo podporo svoji partnerki. Pri porodu nisem namesto partnerja, jaz ne odvezam ničesar, če vidim, da dobro sodelujeta, če se med njima meša ljubezen, jaz tam sedim, kot da me ni, ko vidim, da se je pojavil strah in močnejši popadki, takrat vstopim. Hkrati pa tudi babicam ne odvezam njihove vloge, saj ne opravljam medicinskih nalog. Pri porodu je najpomembnejše, da se nosečnica ne sooča z negativnimi čustvi in strahom, ki bi spodbudili njen nezavedni obrambni mehanizem. Doula poskrbi, da je nosečnica pomirjena, saj je sam porod izraz, kako so um-čustva-telo povezani. Če se porodu pusti čas, da lahko skupaj predelujeva strahove in se počasi sprožajo čustva, porod lepo napreduje, tudi če traja dolgo, ostane pozitivna izkušnja. Dobro je vedeti, da se med porodom v telesu meša koktajl hormonov, ki ga ni dobro mešati s sintetičnimi dopolnili, da bi vse šlo hitreje, saj naravi ne gre stati navzkriž, ampak je treba iti v skladu z njo. Telo namreč ne more zadosti hitro slediti tempu, ki ga narekujejo sintetična pomagala pri porodu, zato ni dobro mešati t. i. že dobro pripravljenega koktajla hormonov, ampak se samo prepustiti hormonom v ženskem telesu, saj bodo poskrbeli za najboljši iztek poroda tako za mamo kot za otroka. Narava hormonov bo namreč poskrbela, da bodo mišice potiskale otroka navzdol, da bo blažila bolečino mame in otroka, pri obema zagotavljala zadostno zbranost in

budnost v odločilnem trenutku poroda ter poskrbela za bonding (povezavo) med njima takoj po rojstvu. Vse poteka naravno. Telo se odpira v svojem ritmu, če se porod spodbudi z umetnimi popadki, se telo odpira na silo. Vsaka dodatna sila na mamino telo ustvari tudi večjo silo na lobanjo otroka. Več kot je posegov v telo, do več zapletov lahko pride.

Kaj meniš, katere so tvoje karakterne lastnosti, ki naj bi jih doula morala imeti?

Moji pozitivni lastnosti sta sočutje in poslušanje-treba je znati prisluhniti. Vendar je tista najpomembnejša pri poklicu doule moja mirnost. Nikoli nisem nestrpna in ostanem v trenutkih, ko ljudje postanejo panični, popolnoma mirna. Čeprav mi je mama skoraj vedno govorila, da sem včasih še preveč mirna, sem sedaj našla pojasnilo, zakaj imam to življenjsko lastnost.

Kaj bi kot popotnico zaželeli našim bodočim mamicam, morda sporočilo, ki mu sledite v življenju in vas spremlja pri poklicu doule?

Porod ima vse zakonitosti kot življenje nasploh. Če bi se znali prepuščati naravnemu ritmu življenja, bi znali to tudi med porodom uporabiti. Vse – ideja, roža, odnos, otrok, rabi svoj čas, da zraste, se oblikuje, spremeni in rodi novo. Prav tako ima svoj ritem tudi porod. Vsaki ženski narekuje svojega, njeno telo in otrok. Temu mora ženska zaupati in mu slediti. Prav tako pri porodu, ni dobro šteti popadkov, koliko jih še manjka do konca, ne jih pospeševati. Pomemben je samo

vsak trenutek sproti – vdih in izdih. Vsem bodočim mamicam želim, da bi živele življenje v lastnem ritmu in uživale v trenutku življenja in to tudi v trenutku, ko dajemo življenje novemu življenju!

Jaz pa vse bodoče starše vabim, da ob trenutku, ko je dojenček rojen, obnovijo svoje znanje matematike in si zapomnijo preprosto enačbo:

$$1 + 2 + 3 = 24/7$$

1 - previjanje (vsako 1 uro)

2 - hranjenje (vsaki 2 uri)

3 - glasen jok (ob 3. uri zjutraj)

Ampak vse se sešteje v neizmerno srečo 24 ur na dan, 7 dni na teden! Prepustite se matematiki vsakdanjega življenja in preprosto uživajte!

Sara Krošelj

Prva informacijska pisarna za socialo in zdravstvo v Sloveniji

V začetku meseca septembra je bila v Novi Gorici odprta prva Informacijska pisarna za področje sociale in zdravstva. V konzorcij in delovanje pisarne se je vključilo poleg občine še 22 nevladnih organizacij ter javni zavodi, ki delujejo na področju socialnega varstva, humanitarnih dejavnosti, zdravstva in zaposlovanja. Cilj pisarne je usmerjanje ljudi k pristojnim službam in nevladnim organizacijam pri reševanju socialnih, zdravstvenih in drugih vprašanj. V konzorcij se je vključilo tudi Društvo diabetikov Nova Gorica. Gonilna sila te ustanovitve s podporo občine je ustanova BIT Planota, Društvo invalidov, Društvo ko-RAK, Zavod za zaposlovanje in Center socialnih dejavnosti. V tej pisarni, ki je

edinstvena v Sloveniji, bodo lahko občani na enem mestu dobili potrebne informacije oziroma usmeritve, kam se obrniti po pomoč, ko se znajdejo v socialni ali zdravstveni stiski. Na tak način si želimo organizacije, ki smo vstopile v konzorcij, še bolj približati najbolj ranljivim in jim pomagati pri reševanju stisk.

Pisarna deluje v prostorih Karitas-a in ima svojo brezplačno številko **080 16 12**. V začetku bo delovala med 8. in 17. uro, pozneje pa 24 ur na dan. Trenutno sta zaposleni dve delavki preko javnih del. Vse storitve bodo na voljo ljudem brezplačno.

Del konzorcija različnih organizacij je tudi Društvo diabetikov Nova Gorica,

ki bo v informacijski pisarni ponudilo bolnikom, zlasti novo odkritim, celotno informacijsko podporo, kam in kako do uspešnega zdravljenja, oziroma zdravega in kvalitetnega življenja s to neozdravljivo boleznijo. Enkrat na 14 dni bo predstavnik društva ali zdravstveni delavec tudi dežural v informacijski pisarni. Vsa ostala vprašanja bolnikom in pomoč se bo izvajala v pisarni Društva diabetikov v Šempetru pri Gorici v Humanitarni hiši.

Informiranost občanov, še posebej ranljivih skupin, mora biti pravilna in ponujena v pravem času. Nekateri ljudje, zlasti kronični bolniki, invalidi, težji bolniki, brezdomci, odvisniki, žrtve družinskega nasilja, brezposelni, se težko odločijo, da potrkajo na prava vrata pristojnih institucij. Informacijska pisarna je namenjena prav tem skupinam. Cilj vseh organizacij, ki smo osnovali pisarno, je prepoznati problem in predvsem prosilce napotiti na ustrezno rešitev. In ravno tu je veliko dela in podlaga za delovanje "laičnih svetovalcev", ki jih Zveza društev diabetikov z Ministrstvom za zdravje z vsemi porodnimi krči poskuša organizirati in usposobiti za delo z bolniki s sladkorno boleznijo.

Dominik Soban

Obvestilo

Zelo me veseli, da bralci in bralke sodelujete pri soustvarjanju našega glasila in nam pišete in pošiljate fotografije. S skupnimi močmi je glasilo boljše in veliko bližje vsem vam.

Žal se velikokrat dogovarjamo in iščemo rešitve glede fotografij, saj so nekatere prenizke kvalitete za uporabo v tisku in jih ne moremo objaviti. Kakor navajamo na naši spletni strani, naj bodo poslane fotografije v velikosti najmanj 3 Mpix, v slikovnih formatih (JPG, TIF, BMP, TGA, ...).

Zaradi slabše kvalitete poslanih fotografij smo v prejšnji številki uporabili starejšo, arhivsko fotografijo mlaja v Vrtojbi, ki žal ni sovpadala k članku, za kar se opravičujemo organizatorjem. Obenem pa vas

naprošam, da se držite navodil pošiljanja fotografij, da v sledeče ne bi bilo podobnih težav.

V prihodnjih tednih bomo objavili vodnik za pravilno izbiro in pripravo slikovnega materiala za glasilo. Dostopen bo na spletni strani Občine Šempeter-Vrtojba, lahko ga pa tudi zaprosite na elektronski naslov glasilo@sempeter-vrtojba.si

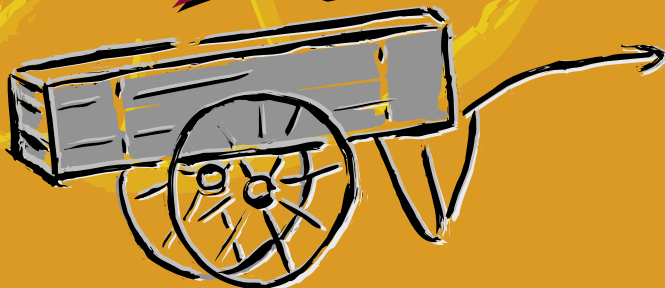
Lara Soban

Občina
Šempeter-Vrtojba

ETNOLOŠKA KULTURNA TURISTIČNA ŠPORTNA PRIREDITEV

BORELJADA 2015

Vrtojba, 18.–20. september 2015

PROGRAM PRIREDITVE "Z BORELU V BEGUNJSTVO"

PETEK, 18. 9. 2015

- 8:00** Ustvarjalne delavnice na temo "Z borelu v begunjstvo"
- 10:00** Sladoledna borela
(Podružnična šola Vrtojba in Vrtec Sonček)
- 18:00** Odprtje razstave otroških izdelkov in fotografij
"Boreljada 2014" *(Mladinski center Vrtojba)*
- 18:30** "Niso letele ptice" avtoric Nadje Velušče
in Anje Medved – projekcija dokumentarnega
filma *(Mladinski center Vrtojba)*

SOBOTA, 19. 9. 2015

- 9:00** Ženski in moški balinarski turnir
(balinišče v Vrtojbi)
MTB Borelijada – kolesarjenje z gorskimi
kolesi po občini Šempeter-Vrtojba *(primerno
tudi za družine z otroki) – zbor za Zadružnim domom v
Vrtojbi)*
- 11:00** Pohod ob 72. obletnici goriške fronte
*(start ob 8:00 v Novi Gorici, ob 11:00 priljučitev
pohodnikom na parkirišču Trim steze pri Polancu,
zaključek ob 11:30 s proslavo na Sv. Otu)
info ŠD Mark Šempeter)*
- 18:00** Tradicionalna Briškuljada za Borelo – turnir v
briškuli *(balinišče v Vrtojbi)*
- 20:00** Plesni večer za vse generacije v ritmih
kubanske in latino glasbe – Animator SOY
CUBANO z glasbeno skupino EL MARIACHI
*(prireditveni prostor na parkirišču pred vrtcem;
v primeru slabega vremena bo prireditev v
Mladinskem centru v Vrtojbi)*

NEDELJA, 20. 9. 2015

- 10:00** Sveta maša z blagoslovom borel – sodeluje
Otroški in mladinski zbor GLAS Bilje
(župnijska cerkev v Vrtojbi)
Tek za Borelo *(spada v okrilje Primorskih pokalnih
tekov - 9,5 km) - start/cilj pri domu upokojencev
(9:30 netekmovalni tek za šolske in predšolske otroke)
- info KŠTM Šempeter-Vrtojba)*
- 15:00** Sprevod borel *(zbor borel od 14:30 parkirišče pri
domu upokojencev – sprevod po cesti 9. septembra do
prireditvenega prostora)*
- 15:30** **Osrednja prireditev na parkirišču pred vrtcem
Vrtojba**
Predstavitve borel
Nastop Društva kmečkih žena Vrtojba
Podpis listnine ob obletnici pobratenja z
Medeo
Nastop plesnih skupin Kreart, Prodance in
M&N Dance Company
Glasbeni vložki
Pokušina "Vrtejbnske kuhnje" in peciva
Otroška igrala
- 19:00** Zabava s plesom za vse generacije
Mia Guček & Best Company
(prireditveni prostor)

Pri organizaciji prireditve sodelujejo:

KO naselja Vrtojba, KD Tojva a.d.1200, Društvo GAS Vrtejba, Društvo žena Vrtojba, Društvo upokojencev Vrtojba, Turistično društvo Občine Šempeter-Vrtojba, PGD Šempeter, Športno društvo Mark Šempeter, KŠTM Šempeter-Vrtojba, Osnovna šola Ivana Roba Šempeter – podružnica Vrtojba, Vrtec Sonček Vrtojba in številni posamezniki.

V naše uredništvo je prispelo prvo pismo, ki odpira našo novo rubriko Vprašanje občana, v kateri vam bomo skušali odgovoriti na še tako pikantne teme in vprašanja, ki nam jih boste postavili. Potrebovali smo kar nekaj časa, da smo odgovoru prišli do dna in upam, da bodo naša bralka in naši občani zadovoljni z njim.

Bralka je poslala anonimno pismo, v katerem sprašuje: "V okolici srednje poklicne in tehniške kmetijsko-živilske šole v Šempetru pogosto opažam sumljive osebe. Prepričana sem, da gre za preprodajalce in ker se pojavljajo v bližini občutljive skupine ljudi, s tem mislim na dijake šole, sem zelo zaskrbljena. Sem namreč tudi mati ene izmed dijakinj. Zanima me, če je pristojna policijska postaja in posredno tudi občina seznanjena s tem in ali so bili v preteklosti sprejeti kakšni ukrepi?"

Zaradi anonimnosti pisma sem imela nekaj težav pri iskanju odgovora, zato vas pri sledečih vprašanjih naprošam, da pustite kontaktne podatke, da o problematiki lahko predebatiramo tudi pred objavo. Vendar kljub temu, mi je uspelo prejeti sledeči odgovor iz policijske postaje: "Policija je s problematiko, povezano s preprodajo in uživanjem prepovedanih drog v okolici biotehniške šole v Šempetru pri Gorici seznanjena. Stanje je v zvezi s problematiko prepovedanih drog v Šempetru pri Gorici in v okolici zgoraj omenjene šole podobno kot v drugih večjih slovenskih mestih. Glede problematike prepovedanih drog policija izvaja številne aktivnosti in se s to problematiko spopada po najboljših močeh.

Najprej v represivnem smislu, kajti dosledno nadzira središče Šempetra pri Gorici in tudi okolico biotehniške šole (policisti v uniformi so seveda vidni, policisti v civilnih oblačilih pa ne), ugotavlja kršitve glede posedovanja prepovedanih drog in seveda s tem povezanih kaznivih dejanj. Na to kaže tudi podatek, da je policija v okolici šole od leta 2012 obravnavala 20 kršitev, povezanih z razširjanjem in uživanjem prepovedanih drog, od tega 7 v šolskem letu 2014–2015. Policija bo problematiko prepovedanih drog tako kot doslej tudi v prihodnje spremljala in izvajala številne aktivnosti v smislu preprečevanja razširjanja in uživanja prepovedanih drog, nenazadnje je policija pripravila tudi konkretne preventivne projekte, ki lahko z osveščanjem javnosti pripomorejo k zmanjševanju tovrstnih problemov. Prav tako kriminalisti Sektorja kriminalistične policije Policijske uprave Nova Gorica izvajajo predavanja in obveščajo starše in učitelje po šolah glede problematike in pojavnosti drog. S tovrstnimi aktivnostmi bomo nadaljevali tudi v prihodnje, še posebej pa ob skorajšnjem začetku šolskega leta."

Bralki se zahvaljujem za postavljeno vprašanje in upam, da smo s pomočjo Policijske postaje Nova Gorica dobili odgovor, ki ste ga iskali. Vse občanke in občane pa vabim, da nam vaša vprašanja pišete na glasilo@sempeter-vrtojba.si in upam, da bomo rešili še kakšno problematiko v dobrobit vsem občankam in občanom.

Lara Soban

19. september 2015, 11.30

Proslava ob 72. obletnici goriške fronte

Sveti Ot

Krajevne organizacije v sodelovanju z ZB za vrednote NOB Šempeter, Vrtojba, Bukovica-Volčja Draga

24. september 2015, 16.00–18.00

Matejka Milost: Priložnost ali nujna poslovna odločitev, predavanje

Območna obrtno-podjetniška zbornica Nova Gorica

Območna obrtno-podjetniška zbornica Nova Gorica

24. september 2015, 18.00

Paliativna oskrba človeka (oskrba bolnika s hudo neozdravljivo boleznijo in pomoč svojcem), predavanje in pogovor

Coroninijev dvorec

Občina Šempeter-Vrtojba in Center za dnevne aktivnosti starejših Šempeter pri Gorici v sodelovanju s Centrom za socialno delo Nova Gorica

26. september 2015, 19.00

Gledališka predstava ob Krajevnem prazniku Šempetra

Kulturna dvorana Šempeter pri Gorici

Krajevni odbor Šempeter

29. september 2015, 18.15

Globoka sprostitev in Vizualizacija za lažji porod

Pod Lazami 116, Vrtojba
ŽenskaŽenski

30. september 2015, 19.00

Literarno druženje: Tinka Volarič – Krožnice večglasnih tišin

Coroninijev dvorec v Šempetru
JSKD Nova Gorica in Kulturno umetniško društvo Šempeter

3. oktober 2015, 8.00

Tek in hoja za upanje 2015

Trg Ivana Roba Šempeter pri Gorici
Društvo za boj proti raku Nova Gorica, A.N.D.O.S-Italija, v sodelovanju z Društvom diabetikov Nova Gorica, Športno društvo Mark, Europa Donna, Grupo marciatori di Gorizia, D.A.F.

5. oktober 2015, 18.15

Globoka sprostitev in Vizualizacija za lažji porod

Pod Lazami 116, Vrtojba
ŽenskaŽenski

6. oktober do 3. november 2015, 18.15

4 delavnice posvečene praktičnim vajam za lažji porod

Pod Lazami 116, Vrtojba
ŽenskaŽenski

10. oktober 2015, 20.15

Orkester Slovenske filharmonije, koncert

Velika dvorana Kulturnega doma
Nova Gorica
Kulturni dom Nova Gorica

13. oktober 2015, 18.00

Petra Paravan: Oris življenja Maksa Fabianija, predavanje

Coroninijev dvorec v Šempetru
JSKD Nova Gorica in Kulturno
umetniško društvo Šempeter

14. oktober 2015, 19.00

Literarno druženje: Anja Mugerli – Zeleni fotelj

Coroninijev dvorec v Šempetru
JSKD Nova Gorica in Kulturno
umetniško društvo Šempeter

17. oktober 2015, 10.00–12.00

Testiranje telesne zmogljivosti - hoja na 2 km

Igrišče pri OŠ Šempeter
Športno društvo Mark Šempeter

22. oktober 2015, 16.00–20.00

Skrivni eliksir za pisanje izjemnih besedil, četudi niste profi (tudi za facebook), delavnica

Območna obrtno-podjetniška
zbornica Nova Gorica
Območna obrtno-podjetniška
zbornica Nova Gorica

24. oktober 2015, 10.00

Humanitarna akcija "Prepleskajmo porodnišnico"

Porodnišnica Šempeter
Območne obrtno-podjetniške
zbornice Nova Gorica, Ajdovščina,
Idrija, Sežana in Tolmin

24. oktober 2015, 20.00

Hans Weigel: Namišljeni zdravnik, komedija

Kulturna dvorana Šempeter pri
Gorici
Kulturno umetniško društvo Šempeter

NOVEMBER

4. november 2015, 19.00

Literarno druženje: Navaden dan, navadna noč – zbornik literarne skupine za osebno rast Nova Gorica (Polona Abram)

Coroninijev dvorec v Šempetru
JSKD Nova Gorica in Kulturno
umetniško društvo Šempeter

7. november 2015, 9.00–17.00

22. Mednarodna razstava psov CACIB Šempeter

Športni center HIT
Športni kinološki klub Vrtojba

8. november 2015, 9.30–17.00

23. mednarodna razstava psov CACIB Vrtojba

Športni center HIT
Športni kinološki klub Vrtojba

9. november 2015, 20.15

Zagrebski solisti, koncert

Velika dvorana Kulturnega doma
Nova Gorica
Kulturni dom Nova Gorica

10. november 2015, 18.00

Nataša Kovšca: Oris dela Maksa Fabianija, predavanje
Coroninijev dvorec v Šempetru
JSKD Nova Gorica in Kulturno
umetniško društvo Šempeter

13. november 2015, 17.00

19. pohod z lučkami – Korak iz teme

Start pri Gasilskem domu v
Šempetru pri Gorici
Športno društvo Mark Šempeter

14. november 2015, 18.00

Martinova furenga

Trg Ivana Roba Šempeter pri Gorici
Turistično društvo Občine Šempeter-
Vrtojba, KŠTM Šempeter-Vrtojba

15. november 2015, 9.00–14.00

19. Srečanje s preteklostjo

Športni center HIT
Društvo soška fronta

DECEMBER

7. december 2015, 20.15

Cappella Istropolitana, koncert

Velika dvorana Kulturnega doma
Nova Gorica
Kulturni dom Nova Gorica

ROŽNATI OKTOBER – mednarodni mesec boja proti raku dojk

TEK IN HOJA ZA UPANJE 2015, 3 in 6 km

Kdaj: sobota, 3. oktober 2015

Kje: Šempeter pri Gorici - Gorica (IT) - Nova Gorica

Prijava: od 8.00 ure dalje na startu.

Start: ob 9.00 uri na Trgu Ivana Roba v Šempetru.

Startnina: donacija 5 eur za nakup medicinskega materiala Odseka za hematologijo in onkologijo Splošne bolnišnice »Dr. Franca Derganca« Nova Gorica.

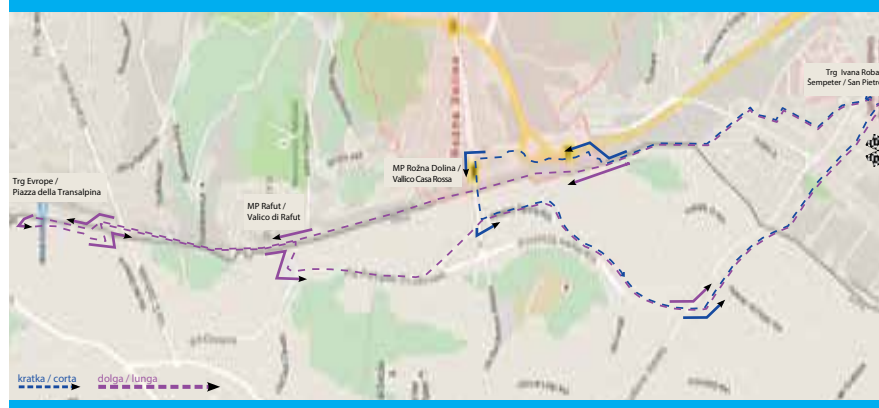
Trasa je primerna tudi za invalide, starejše, otroke in mamice z vozički.

Poskrbeli bomo za bogat program, namenjen otrokom in odraslim.

Na prizorišču bodo udeleženci/deleženci imeli možnost merjenja srčnega utripa, krvnega tlaka, krvnega sladkorja, holesterola, gleženskega indeksa, EKG, analizo telesne sestave, učenja samopregledovanja dojk, pa tudi preiskus telesne zmogljivosti na 2 km...

Razgibajmo se za svetlo prihodnost.

INFO: Društvo ko-RAK.si Vipavska cesta 13, 5000 Nova Gorica 00386/(0)41 632 284 (Marko) ŠD Mark Šempeter Trg Ivana Roba 4, 5290 Šempeter, 00386/(0)41359369 (Silvo)

Prijeten jesenski pozdrav vsem bralkam in bralcem!

Poletje in huda vročina se počasi poslavljata od nas in skorajšnja jesen nam je prinesla tudi novo številko občinskega glasila, v katerem smo skušali zajeti to krasno, sončno, vroče in dejavno poletje, ki je vsem nam pustilo ogromno prijetnih spominov. Veseli me, da ste se kljub hudi vročini v velikem številu odzvali mojemu povabilu za sodelovanje in tako z menoj soustvarili jesensko številko glasila. Vabilo velja tudi za vse sledeče številke, zato nam le pišite na glasilo@sempeter-vrtojba.si, veseli bomo vsakega vašega prispevka. Z vašo pomočjo bo naše glasilo še bolj pisano in zanimivo prav za vsakogar.

Jesen je zelo pomemben čas za otroke, saj poleg Tedna otroka zasedejo tudi šolske klopi in malčki se spet družijo z vrstniki v vrtcih. Vem šolarjem želimo uspešno novo leto in košaro polno znanja, ki jih bo vodila celo življenje. Verjamem, da bomo v prihodnjih letih govorili o marsikaterem talentu, ki je 1. septembra prvič prestopil prag šole ali vrtca in nam bo dokazal, kaj vsega je zmožna

naša mladina. Tako smo tudi v tokratni številki glasila predstavili mlade talentirane občane, ki so nam v ponos in ki kljub svojim rosnim letom pišejo zgodovino in v svet nosijo delček naše občine.

Poleg tega je jesen tudi čas trgatve in čas, ko je Sv. Martin iz mošta naredil vino, zato ob tej priložnosti vsem domačim vinogradnikom želimo odlično letino in krasno domače vino. Naš vinski strokovnjak, Alen Šraj, med drugim pravi: "...naletel sem že na krasna lokalna vina, ki so me prijetno presenetila in po drugi strani me je tudi začudilo, da se takšnih vin ne promovira, stekleniči in ne skuša prodajati." Naj bo to za vas spodbuda in morda pobuda za novo priložnost.

Končno je glasilo dobilo tudi novo rubriko Vprašanje občana, kjer bomo vsako številko skušali odgovoriti na eno vaših vprašanj, zato ste vabljeni, da nam posredujete vprašanja in dileme, ki vas tarejo in upam, da bomo skupaj prišli do zelenega odgovora in rešitve.

Preden vas lepo pozdravim, vas še enkrat lepo vabim k soustvarjanju zimske številke glasila, članke zbiramo do 27. novembra 2015 na naš elektronski naslov glasilo@sempeter-vrtojba.si. Z velikim veseljem sodelujem z vami in z vašo pomočjo je moje delo toliko bolj pisano, zabavno in obenem tudi samo glasilo dobiva prijetno domačo noto. Uživajte prijetne jesenske dni in se beremo v decembru.

"Sledite svojim sanjam, one poznajo pot do vas!"

Lara Soban,
odgovorna urednica

Glasilo Občine Šempeter-Vrtojba prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v občini Šempeter-Vrtojba. Glasilo je vpisano v razvid medijev Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport RS pod zaporedno številko 1728.

Letnik V, številka 3

Izdajatelj: OBČINA ŠEMPETER-VRTOJBA, Trg Ivana Roba 3a, 5290 Šempeter pri Gorici, zanj župan Milan Turk

E-naslov: glasilo@sempeter-vrtojba.si

Odgovorna urednica: Lara Soban

Uredniški odbor: Lavra Fon, Sara Krošelj, Dora Levpušček, Tanja Peloz, Tomaž Petarin

Lektoriranje: Sara Krošelj

Oblikovanje: Blaž Erzetič

Tisk: Tiskarna Present, Ljubljana

Naklada: 2600 izvodov

Uredništvo si pridržuje pravico, da prispevke primerno priredi za tisk tako po obsegu kot po izrazu. Rokopisov ne vračamo. Prispevkov z nezakonito, žaljivo, zavajajočo, sporno ali moralno neprimerno vsebino ne bomo objavljali.

V Glasilu se proti plačilu v skladu s sprejetim cenikom objavljajo tudi oglasna sporočila pod pogoji navedenimi v ceniku.

Šempeter pri Gorici, september 2015